

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Studies

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Zdravotně sociální fakulta

Ústav radiologie, toxikologie a ochrany obyvatelstva

Bakalářská práce

Povinnosti obchodních společností
z hlediska nakládání s nebezpečnými
látkami a odpady

Vypracovala: Veronika Neužilová

Vedoucí práce: Ing. Štefan Győrög

České Budějovice 2016

Abstrakt

Různé obchodní společnosti působící v oblasti environmentálního poradenství, pořádají placené odborné kurzy se zaměřením na podnikovou ekologii. V České Republice existuje poměrně mnoho školicích institucí, které tento typ školení či kurzů pořádají, ale málokterá instituce vás dokáže natolik proškolit, abyste byli schopni vše potřebné zařídit sami bez pomoci odborníků v praxi. Přednášky těchto kurzů či školení jsou rozčleněny podle jednotlivých oborů (např.: povinnosti firem z hlediska podnikové ekologie, nakládání s odpady a obaly, chemické látky a prevence závažných havárií, posuzování vlivu na životní prostředí, ochrana ovzduší, vodní hospodářství, hygiena práce atd.). Většinou se omezují jen na výklad povinností vyplývajících z konkrétních právních předpisů, které někdy bývají doplněny ukázkami vedení povinných provozních záznamů, hlášení a evidencí. Takto prezentovaný přehled právních předpisů, je nedokonalý právě v tom, že se sice jedná o "úplný" soupis povinností, které musí každý podnikatel právními předpisy v daném rozsahu naplnit, ale jde o soupis natolik široký, že podnikatelská veřejnost z nich stěží dokáže extrahovat příslušné povinnosti týkající se jejich konkrétního oboru podnikání. Pro lepší orientaci v problematice ochrany životního prostředí se pro podnikatele, jako vhodnější řešení, jeví přístup zcela opačný. A to vytvořit školení či kurzy zaměřené na jednotlivé obory podnikání či dát účastníkům takový manuál nebo příručku, podle které budou schopni zařídit a zavést právními předpisy stanovené požadavky ve svém podniku. Určitá školení skutečně prováděna jsou, avšak v praxi jsou zaměřena na seznámení s právními předpisy a absolventi takovýchto školení nadále tápou.

Jelikož jsem v tomto oboru pracovala ve svém předchozím zaměstnání, vím, jakým způsobem školení probíhají a co si z nich účastník odnese do reálné praxe. Ze zjištěných informací nejen z vlastních zkušeností vyplývá, že si účastníci odnášejí naprostý chaos v informacích o povinnostech a nevědí, které povinnosti se jich týkají. Z toho důvodu u většiny případů dopadne situace tak, že i proškolený člověk nedokáže plnohodnotně zařídit veškeré povinnosti. Podniky jsou proto nuceny si externě najmout způsobilou osobu a tím pádem musejí zaplatit nemalou sumu peněz za tuto poskytnutou službu. Proškolený člověk by pravděpodobně po určité době dokázal sám najít a zpracovat veškeré povinnosti, které jsou pro daný podnik potřebné, ale je to velice časově

náročné, a navíc málokterý pracovník si může dovolit této činnosti věnovat tolik času při své každodenní náplni práce. Vyplývá nám zde výzkumná otázka, zda veřejnost dokáže extrahovat příslušné povinnosti týkající se jejich konkrétního oboru podnikání. Ne nedokáže. Bez odborné pomoci to nedokáže. Toto tvrzení potvrzuje i to, že se neustále zvyšuje zájem o školení v této oblasti, který jasně vyplývá z dotazníkového šetření.

V teoretické části práce jsou uvedeny základní pojmy, právní předpisy a nařízení, kterými se v tomto výzkumu zabývám. Jsou zde vypsány i základní povinnosti pro právnické a podnikatelské fyzické osoby z pohledu uživatele nebezpečných chemických látek a odpadů.

Ve výzkumné části práce je podrobně popsán celý výzkum (včetně výsledků), který z mého šetření vyplývá. Tato výzkumná část je rozdělena na 3 sekce. V první se věnuji podrobnému průzkumu právních požadavků a nařízení pro obchodní společnosti. V druhé sekci uvádím průzkum a výsledky z dotazníkového šetření a shrnuji závěry z dotazníků. Ve třetí sekci jsem vytvořila příručku, která je součástí přílohy této bakalářské práce. Tento "průvodce" je k dispozici jako první pomoc při hledání základních povinností pro podniky, kteří řeší problematiku z hlediska nakládání s chemickými látkami a odpady.

V diskuzi a závěru této práce je celkové zhodnocení dané situace. Jsou zde uvedeny výsledky. Těmito výsledky se rozumí: nalezení již existující příručky na trhu, nalezení odpovědi na svou výzkumnou otázku (Že podnikatelská sféra nedokáže bez odborné pomoci nalézt příslušné povinnosti.) a vytvoření jednoduššího průvodce pro uživatele nebezpečných chemických látek a odpadů.

Klíčová slova: podnikatelská veřejnost, nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a odpady, průvodce

Abstract

Miscellaneous trading companies operating in the field of environmental consulting, organizing paid training courses which are focused on corporate ecology. In the Czech Republic there are quite a lot of training institutions that this type of training or courses organized but only few institutions are able to train you enough that you can be able to arrange everything you need without the other assistance. The lectures of these courses or trainings are divided into the individual branches (eg .: the duty of companies in terms of business ecology, waste management, packaging, chemicals and prevention of serious accidents, assessing the impact on the environment, protection of air, water, hygiene, etc.). They are mostly confining themselves to the interpretation of the obligations that arising from specific laws that are sometimes accompanied by demonstrations of leadership required operating records and reports. Thus presented an overview of the legislation is imperfect in the fact that although a "complete" list of responsibilities that have every businessman legislation in the extent to fulfill, but in terms of inventory so broad that the business community of them barely able to extract relevant obligations relating to their specific field of business. For better orientation in the area of environmental protection for the businesses, more suitable solution seems to be completely opposite approach. It means to create some kind of trainings or courses which are focused on individual fields of business or give participants such a manual or a handbook, according to which they will be able to arrange and implement statutory requirements of the business. Some trainings are actually implemented, but in practice they are focused on familiarization with the law and graduates of such training continues to grope.

As I worked in this field in my previous job, I know how the training is organized and what the participant takes away into practice. According to the collected information not only from its own experience it suggests that participants take away a complete chaos in the obligation and they do not know which obligations are relevant to them. For this reason, in most cases it turns out the situation so that even a trained person can not adequately manage all obligations. Enterprises are therefore forced to hire a qualified person externally and therefore must pay a considerable sum of money for this service.

Trained person would probably after some time managed to find himself and handle all the responsibilities that are required for the company but it is very time consuming, and moreover few workers can afford this activity to devote so much time in their daily job description. It follows us to the research question if the public is able to extract relevant obligations to their particular field of business. No, it can not. Without professional help it fails. This statement also confirmed that it continues to grow the interest in training in this area, which is clear from the survey.

The theoretical part includes basic concepts, laws and regulations that I deal with it in this research. There are listed the basic requirements for legal and entrepreneurial individuals from the perspective of users who use hazardous chemicals and waste.

In the research part of the work there is described in detail throughout the research (including the results), which indicates from my survey. This research is divided into 3 sections. The first is devoted to a detailed exploration of the legal requirements and regulations for companies. In the second section, there are the survey results of a questionnaire survey and summarize the findings from the questionnaire. In the third section, I created a handbook that is included in this thesis. This "handbook" is available as a first aid in the search for fundamental obligations for companies who solve problems in terms of management of chemicals and wastes.

In the discussion and conclusion of this work there is the overall evaluation of the situation. There are presented the results. These results mean: finding existing manuals on the market, finding the answer to my research question , that business can not find the relevant obligations without the expert help, and a creation of simpler guide for users of hazardous chemicals and waste.

Key words: the business community, management of hazardous chemicals and wastes, the handbook

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to – v nezkrácené podobě – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne

Veronika Neužilová

Poděkování

Děkuji především vedoucímu mé bakalářské práce panu Ing. Štefanovi Győrögovi, za odborné rady a pomoci při zpracování mé bakalářské práce. Dále chci poděkovat Ing. Zdeňku Fildánovi, za poskytnuté materiály a odborné zkušenosti z praxe. Dále bych chtěla poděkovat Pavle Nežilové za jazykovou a pravopisnou korekturu této bakalářské práce.

Obsah

1	TEORETICKÁ ČÁST	15
1.1	Základní pojmy	15
1.2	Příklady z průmyslových havárií a reakce legislativy	19
1.3	Obecné povinnosti	22
1.3.1	Základní povinnosti	22
1.3.2	Obecné principy.....	23
1.3.3	Chemický zákon	25
1.3.4	Nařízení REACH a nařízení CLP	26
1.3.5	Zákon o prevenci závažných havárií	27
1.3.6	Zákon o odpadech.....	27
2	VÝZKUMNÁ OTÁZKA A METODIKA VÝZKUMU	29
2.1	Výzkumná otázka	29
2.2	Metodika výzkumu	29
3	VÝSLEDKY	30
3.1	Právní požadavky a jejich úprava	30
3.2	Zákoník práce	30
3.3	Zákon ochraně veřejného zdraví.....	30
3.3.1	Omezení pro předávání vybraných skupin NCHL a CHS.....	30
3.3.2	Věkové omezení při nakládání s NCHL a CHS	31
3.3.3	Zabezpečení odborně způsobilou osobou.....	32
3.3.4	Odborně způsobilá osoba	33
3.3.5	Školení k nakládání s vybranými NCHL a CHS	35
3.3.6	Dokumentace pro nakládání s NCHL a CHS	36

3.3.7	Požadavky na skladování NCHL a CHS	36
3.3.8	Evidence vysoce toxických látek.....	37
3.3.9	Ochranná dezinfekce, dezinfekce a deratizace.....	38
3.3.10	Pracovní podmínky pracovišť s výskytem NCHL a CHS.....	39
3.3.11	Kategorizace prací	40
3.4	REACH.....	42
3.4.1	Nařízení REACH.....	42
3.5	CLP	44
3.6	Chemický zákon	45
3.7	Zákona o prevenci závažných havárií.....	45
3.7.1	Posouzení objektu podle zákona o prevenci závažných havárií.....	45
3.7.2	Protokol o nezařazení objektu či zařízení.....	46
3.7.3	Návrh na zařazení a zařazení objektu do příslušné skupiny.....	47
3.8	Zákon o odpadech	49
3.8.1	Předcházení vzniku odpadů	49
3.8.2	Obecné povinnosti	49
3.8.3	Povinnosti původců odpadů	50
3.8.4	Zařazování odpadu podle Katalogu odpadů	52
3.8.5	Zařazování odpadu podle kategorií	52
3.9	Dotazníkové šetření	53
3.9.1	Rozbor otevřených odpovědí.....	55
3.9.2	Rozbor uzavřených odpovědí	56
3.10	Příručka.....	59
4	DISKUZE.....	60

5	ZÁVĚR	62
6	SEZNAM INFORMAČNÍCH ZDROJŮ	63
7	SEZNAM ILUSTRACÍ	69
7.1	Seznam ilustrací.....	69
8	SEZNAM PŘÍLOH.....	70
8.1	Seznam příloh v příručce	70
8.2	Příloha A: Dotazník	71
8.3	Příloha B: Příručka.....	73

Seznam použitých zkratek

BP – bakalářská práce

BRC – norma (Global Standard for Food Safety), globální standard pro bezpečnost potravin

DDD – dezinfekce, dezinfekce a deratizace

ECHA – Evropská agentura pro chemické látky (EUROPEAN CHEMICALS AGENCY)

EU – Evropská unie

CHS – chemická směs

MU – mimořádná událost

NCHL – nebezpečná chemická látka

NV – nařízení vlády

PFO – podnikající fyzická osoba

PO – právnická osoba

REACH – nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/796/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES, v platném znění (Registration, Evaluation, Authorisation and restriction of Chemicals).

CLP – nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 ze dne 16. prosince 2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnic 67/548/EHS a 1999/45/ES a o změně nařízení (ES) č. 1907/2006, v platném znění (Classification, Labelling and Packaging)

Úvod

Pokud se podíváme do historie, vznik prvních myšlenek na ochranu obyvatelstva se datuje mezi světovými válkami kolem roku 1930. Za prvopočátek právní úpravy v oblasti ochrany obyvatelstva lze považovat zákon č. 82/1935 Sb., o ochraně a obraně proti leteckým útokům, který řešil nejen problematiku zřizování a úpravu úkrytů pro obyvatelstvo, ale také výrobu, opravu, prodej a zajištění a udržování úplných plynových masek právě pro ochranu jednotlivých osob.

Ochrana obyvatelstva vznikla především z následků tragických událostí či havárií, které postihly civilní občany (např. z roku 1974 v Záluží u Mostu výbuch a následný požár výroby lihu, kde bylo celkem 17 mrtvých, 112 raněných, nebo rok 1996 požár rafinerie v Litvínově, kde bylo v ohrožení celé životní prostředí). Díky těmto zkušenostem postupně vznikla řízená ochrana obyvatelstva, která potřebovala mít v budoucnu jasně definovaný postup při řešení nově vzniklých mimořádných událostí.

Co se týče ochrany osob z hlediska ochrany zaměstnanců i zaměstnavatelů v obchodních společnostech, je strana druhá. Tato oblast byla v prvopočátcích řešena velice roztržitě, podle druhu používaných chemických látek byly upravovány spíše postupy v jednotlivých odvětvích, jak o tom svědčí např. předpis upravující pracovní podmínky zaměstnanců „v olovárnách a zinkovnách“ z roku 1908, předpisy o ochraně života a zdraví osob zaměstnaných „v živnostech natěračských, lakýrnických a malířských“, přijaté po roce 1924 nebo třeba předpisy na ochranu života a zdraví zaměstnanců „pracujících ve stlačeném vzduchu“, přijaté po roce 1940. Postupně však byl vytvořen systém zákonů, vyhlášek a nařízení komplexně postihujících celou problematiku ochrany osob včetně povinnosti pro zaměstnavatele jako právnických nebo podnikajících fyzických osob, byť s celou řadou nedostatků a mezer. A nadále se stanovená pravidla aktualizují a zpříšňují. S tímto je samozřejmě spojená i prevence jak těmto chybám v budoucnu předcházet. Proto se ve své bakalářské práci budu podrobněji věnovat právě této problematice, a to se zaměřením na nebezpečné chemické látky z pozice jejich uživatelů, tedy obchodních společností, které nebezpečné chemické látky využívají v rámci své provozně výrobní činnosti.

Téma této bakalářské práce jsem si také vybrala z důvodu vlastní zkušenosti. Pracovala jsem na pozici obchodního zástupce jisté obchodní společnosti z odvětví odpadového hospodářství. Z tohoto pohledu mohu z vlastní zkušenosti říct, že 90% malých a středních podniků se absolutně nevyzná v právních předpisech, podle kterých by měly postupovat a neznají své povinnosti, které jim ukládají právní předpisy v oblasti nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a odpady. Je to pro ně problematika natolik neznámá a posléze i náročná, že se opravdu nedokážou zcela dobře orientovat ve svých povinnostech.

Můj názor je, že je to pouze chyba z časových důvodů a náročnosti, že vedení společnosti nemá dostatek času, při své 8 hodinové pracovní době, na prozkoumání této problematiky, byť jim to ukládá zákon. Opravdu se jedná v praxi spíše o malé až středně velké obchodní společnosti, které nakládají okrajově s nebezpečnými chemickými látkami a odpady, ale bohužel tyto povinnosti se jich také týkají. Podle zákoníku práce (*zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů*), je povinnost zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci, s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví, která se týkají výkonu práce, právě na zaměstnavateli. Více se tímto základním předpisem budu zabývat v další části své BP.

(1)

V této bakalářské práci podrobně rozeberu nařízení a povinnosti, které ukládá zákon právnickým a podnikajícím fyzickým osobám z hlediska uživatele. Budu se věnovat především těmto základním právním předpisům, a to: zákoníku práce, chemickému zákonu, nařízení REACH a CLP, zákonu o ochraně veřejného zdraví, zákonu o prevenci závažných havárií a zákonu o odpadech. Právě z těchto předpisů vyplývají základní povinnosti pro zaměstnavatele z hlediska nakládání s nebezpečnými látkami a odpady. Podrobněji řešená problematika, rozšířená o další související právní předpisy, by již přesáhla rámec bakalářské práce.

Cílem své práce chci docílit toho, aby každá společnost, která se vydá zjistit a podrobně prozkoumat celou tuto problematiku na vlastní pěst, nemusela vynaložit tak zdlouhavé a časově náročné úsilí, tak jako bude vytvoření této bakalářské práce. Proto

jsem se rozhodla jim toto bádání ulehčit. A právě proto chci vytvořit lehčí manuál či příručku. Uvidíme, pokud se mi podaří, najít nějaký takový to manuál již v existujících publikacích. Dále v bakalářské práci posoudím, zda jsou na tom lépe s vědomostmi určené osoby pro tuto problematiku ve společnosti, kteří byli proškoleni, než osoby, kteří se teprve seznamují s touto problematikou. Podle dosavadních informací, které nyní mám, si myslím, že rozdíl je nepatrný. Uvidíme, jak rozdílné výsledky z toho vyplynou.

1 TEORETICKÁ ČÁST

1.1 Základní pojmy

Určení základních pojmů vychází z definic z jednotlivých právních předpisů a zde jsou uvedeny pouze ty, které se týkají osob/zaměstnanců z hlediska nebezpečných chemických látek.

Zaměstnanec je fyzická osoba, která se zavázala k výkonu závislé práce v základním pracovněprávním vztahu. (1)

Zaměstnavatel je osoba, pro kterou se fyzická osoba zavázala k výkonu závislé práce v základním pracovněprávním vztahu. (1)

Veřejné zdraví je zdravotní stav obyvatelstva a jeho skupin. Tento zdravotní stav je určován souhrnem přírodních, životních a pracovních podmínek a způsobem života. (2)

Ochrana veřejného zdraví je souhrn činností a opatření k vytváření a ochraně zdravých životních a pracovních podmínek a zabránění šíření infekčních a hromadně se vyskytujících onemocnění, ohrožení zdraví v souvislosti s vykonávanou prací, vzniku nemocí souvisejících s prací a jiných významných poruch zdraví a dozoru nad jejich zachováním. (2)

Nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými směsmi je jejich výroba, dovoz, distribuce, prodej, používání, skladování, balení, označování a vnitropodniková doprava. (2)

Správná laboratorní praxe je systém zabezpečování jakosti týkající se organizačního procesu a podmínek, za kterých se plánují, provádějí, sledují, zaznamenávají, archivují a oznamují ne-klinické studie bezpečnosti látky a směsi pro zdraví a životní prostředí. (3)

Objekt je celý prostor, popřípadě soubor prostorů, ve kterém je umístěna jedna nebo více nebezpečných látek v jednom nebo více zařízeních užívaných právnickou nebo podnikající fyzickou osobou, včetně společných nebo souvisejících infrastruktur a činností. (4)

Zařízení je technická nebo technologická jednotka, ve které je nebezpečná látka vyráběna, zpracovávána, používána, přepravována nebo skladována a která zahrnuje rovněž všechny části nezbytné pro provoz zařízení, zejména stavební objekty, potrubí, skladovací tankoviště, stroje, průmyslové dráhy a nákladové prostory. (4)

Provozovatel je právnická nebo podnikající fyzická osoba, která užívá nebo bude užívat objekt, ve kterém je nebo bude nebezpečná látka umístěna v množství stejném nebo větším, než je množství uvedené v příloze č. 1 k tomuto zákonu v sloupci 2 tabulky I nebo II, nebo který byl zařazen do skupiny A nebo do skupiny B rozhodnutím krajského úřadu. (4)

Uživatel objektu je právnická nebo podnikající fyzická osoba, která užívá nebo bude užívat objekt, ve kterém je nebo bude nebezpečná látka umístěna v množství menším, než je množství uvedené v příloze č. 1 k tomuto zákonu v sloupci 2 tabulky I nebo II, a který nebyl zařazen do skupiny A nebo do skupiny B rozhodnutím krajského úřadu. (4)

Nebezpečná látka je vybraná nebezpečná chemická látka nebo chemická směs podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího klasifikaci, označování a balení látek a směsí (nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 ze dne 16. prosince 2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnic 67/548/EHS a 1999/45/ES a o změně nařízení (ES) č. 1907/2006) splňující kritéria stanovená v příloze č. 1 k tomuto zákonu v tabulce I nebo uvedená v příloze č. 1 k tomuto zákonu v tabulce II a přítomná v objektu jako surovina, výrobek, vedlejší produkt, meziprodukt nebo zbytek, včetně těch látek, u kterých se dá důvodně předpokládat, že mohou vzniknout v případě závažné havárie. (4)

Umístění nebezpečné látky je projektované množství nebezpečné látky, která je nebo bude vyráběna, zpracovávána, používána, přepravována nebo skladována v objektu nebo u které lze důvodně předpokládat, že se, při ztrátě kontroly nad průběhem průmyslového chemického procesu nebo při vzniku závažné havárie může v objektu nahromadit. (4)

Závažná havárie je mimořádná, částečně nebo zcela neovladatelná, časově a prostorově ohraničená událost, zejména závažný únik nebezpečné látky, požár nebo

výbuch, která vznikla nebo jejíž vznik bezprostředně hrozí v souvislosti s užíváním objektu, vedoucí k vážnému ohrožení nebo k vážným následkům na životech a zdraví lidí a zvířat, životním prostředí nebo majetku a zahrnující jednu nebo více nebezpečných látek. (4)

Zdroj rizika je vlastnost nebezpečné látky nebo fyzická či fyzikální situace vyvolávající možnost vzniku závažné havárie. (4)

Riziko je pravděpodobnost vzniku nežádoucího specifického účinku, ke kterému dojde během určité doby nebo za určitých okolností. (4)

Skladování je umístění určitého množství nebezpečných látek pro účely uskladnění, uložení do bezpečného opatrování nebo udržování v zásobě. (4)

Sousední objekt je objekt nacházející se v takové blízkosti jiného objektu, v důsledku které se zvyšuje pravděpodobnost vzniku nebo následky závažné havárie. (4)

Integrovaný záchranný systém je koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. (5)

Integrovaný záchranný systém se použije v přípravě na vznik mimořádné události a při potřebě provádět současně záchranné a likvidační práce dvěma anebo více složkami integrovaného záchranného systému. (5)

Mimořádná událost je definována jako škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činnostmi člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací. (5)

Záchranné práce jsou činnosti k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a vedoucí k přerušení jejich příčin. (5)

Likvidační práce je činnost k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí. (5)

Odpad je každá movitá věc, které se osoba zbavuje nebo má úmysl nebo povinnost se jí zbavit. (6)

Nebezpečný odpad je odpad vykazující jednu nebo více nebezpečných vlastností uvedených v příloze přímo použitelného předpisu Evropské unie o nebezpečných vlastnostech odpadů. (6)

Komunální odpad je veškerý odpad vznikající na území obce při činnosti fyzických osob, a který je uveden jako komunální odpad v Katalogu odpadů, s výjimkou odpadů vznikajících u právnických osob nebo fyzických osob oprávněných k podnikání. (6)

Odpadové hospodářství je činnost zaměřená na předcházení vzniku odpadů, na nakládání s odpady a na následnou péči o místo, kde jsou odpady trvale uloženy, a kontrola těchto činností. (6)

Nakládání s odpady je obchodování s odpady, shromažďování, sběr, výkup, přeprava, doprava, skladování, úprava, využití a odstranění odpadů. (6)

Zařízení je technické zařízení, místo, stavba nebo část stavby. (6)

Shromažďování odpadů je krátkodobé soustředování odpadů do shromažďovacích prostředků v místě jejich vzniku před dalším nakládáním s odpady. (6)

Skladování odpadů je přechodné soustředování odpadů v zařízení k tomu určeném po dobu nejvýše 3 let před jejich využitím nebo 1 roku před jejich odstraněním. (6)

Výkup odpadů je sběr odpadů v případě, kdy odpady jsou právnickou osobou nebo fyzickou osobou oprávněnou k podnikání kupovány za sjednanou cenu. (6)

Recyklace odpadů je jakýkoliv způsob využití odpadů, kterým je odpad znovu zpracován na výrobky, materiály nebo látky pro původní nebo jiné účely jejich použití, včetně přepracování organických materiálů; recyklací odpadů není energetické využití a zpracování na výrobky, materiály nebo látky, které mají být použity jako palivo nebo zásypový materiál. (6)

Původce odpadů je právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, při jejichž činnosti vznikají odpady, nebo právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, které provádějí úpravu odpadů nebo jiné činnosti, jejichž výsledkem je změna povahy nebo složení odpadů, a dále obec od okamžiku, kdy nepodnikající fyzická

osoba odpad odloží na místě k tomu určeném; obec se současně stane vlastníkem tohoto odpadu. (6)

Oprávněná osoba je každá osoba, která je oprávněna k nakládání s odpady podle tohoto zákona nebo podle zvláštních právních předpisů ((pozn. autorky: např. zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon, ve znění pozdějších předpisů). (6)

Obchodník je právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, které nakupují nebo prodávají odpad a jednají přitom na vlastní odpovědnost včetně osob, které nemají odpady skutečně v držení. (6)

1.2 Příklady z průmyslových havárií a reakce legislativy

Do výsledků vlastního vyhledání, významných průmyslových havárií s vlivem na zdraví člověka (zaměstnanec), ke kterým došlo od dob socialistického Československa až do současnosti, jsem zapracovala hlavní výstup legislativní reakce, kterým bylo přijetí příslušného právního předpisu, uvádím níže (s vyznačením případného ukončení účinnosti):

1974 – Záluží u Mostu ... výbuch, požár: výroba lihu ... 17 mrtvých, 112 raněných, poničeno 313 budov, z toho 220 rodinných domů, požár na ploše 36 tisíc m² (7)

1984 – Semtín u Pardubic ... výbuch: sklad střelného prachu ... 4 mrtví (7)

1986 – zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů (8)

1988 – nařízení vlády č. 192/1988 Sb., o jedech a některých jiných látkách škodlivých zdraví (pozn. autorky: účinnost do 19.1.1999) (9)

1989 – Pomůcka CO č. 188: První pomoc při otravách průmyslovými chemickými škodlivinami (7)

1992 – Ministerstvu průmyslu a obchodu bylo uloženo vypracovat „zákon o prevenci a likvidaci závažných havárií“. V průběhu zpracování byla gesce přenesena na Ministerstvo životního prostředí (7)

1996 – Olomouc ... toxický rozptyl: sirovodík ... intoxikace 2 osob (7)

1996 – Litvínov ... požár: rafinerie ... ohrožení životního prostředí (7)

1998 – zákon č. 157/1998 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých dalších zákonů (pozn. autorky: účinnost do 30.4.2004) (10)

2000 – zákon č. 353/1999 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky a o změně zákona č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií) (pozn. autorky: účinnost do 31.5.2006) (11)

2001 – zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (12)

2001 – zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (5)

2001 – zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů (13)

2002 – Neratovice ... toxický rozptyl: chlor (7)

2002 – Ústí nad Labem ... požár: výroba epoxydových pryskyřic (7)

2003 – zákon č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů (pozn. autorky: účinnost do 31.12.2011) (14)

2006 – Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady

76/796/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES, v platném znění (15)

2006 – zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky a o změně zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií) (pozn. autorky: účinnost do 30.09.2015) (16)

2008 – Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 ze dne 16. prosince 2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnic 67/548/EHS a 1999/45/ES a o změně nařízení (ES) č. 1907/2006, v platném znění (17)

2011 – zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon), ve znění pozdějších předpisů (3)

2012 – Okrouhlá u Branic ... požár: zahoření uniklého propan-butanu + výbuch: tlakové lahve (7)

2012 – Pardubice ... toxický rozptyl: nitrozní plyny z filtrace odpadní kyseliny z výroby vojenské nitrocelulozy (7)

2013 – čerpací stanice na dálnici D8 nedaleko Zdib u Prahy ... výbuch: čištění podzemní nádrže, 1 mrtvý (7)

2014 – Hradec Králové ... toxický rozptyl: amoniak na zimním stadionu, 19 osob evakuováno, 2 lidem poskytnuta předlékařská první pomoc dýchacím přístrojem (7)

2014 – Vrbětice, část Vlachovice (Zlínsko) ... požár a výbuchy: muniční sklad, 2 mrtví (7)

2015 – Pardubice ... výbuch: alkoholizační lis pro výroby nitrocelulosy, bez zranění (jedno ošetření sluchu) 2015 – Litvínov-Záluží ... požár: propylenový zásobník (7)

2015 – Zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií) (4), (18)

2016 – Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru) (19)

2016 – Loučná pod Klínovcem (Chomutovsko) ... únik chlornanu: bazén, bez zranění (12 ošetření dýchání) (7)

1.3 Obecné povinnosti

V této teoretické části uvedu přehled platných právních předpisů, které budu podrobněji rozebírat a hodnotit v praktické části mého výzkumu.

1.3.1 Základní povinnosti

Nejzákladnější povinnosti zaměstnavatelů a zaměstnanců z hlediska ochrany zdraví při práci stanovuje obecný právní předpis, kterým je zákon č. 262/2006 Sb., *zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů* (dále jen „zákoník práce“). Zákoník práce upravuje povinnosti při hodnocení vzniku možných rizik při výkonu práce, dále povinnosti ohledně kontroly bezpečnosti, zejména stavu výrobních a pracovních prostředků. Dále pak řeší opatření pro případ zdolávání MU, jako jsou havárie, požáry nebo případná evakuace a další situace. Zákoník práce řeší i proškolení zaměstnanců z hlediska bezpečnosti práce, první pomoci aj. (1)

Zaměstnavatel je povinen zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví, která se týkají výkonu práce (dále jen "rizika"). (1)

Zaměstnavatel je povinen soustavně vyhledávat nebezpečné činitele a procesy pracovního prostředí a pracovních podmínek, zjišťovat jejich příčiny a zdroje. Na

základě tohoto zjištění vyhledávat a hodnotit rizika a přijímat opatření k jejich odstranění a provádět taková opatření, aby v důsledku příznivějších pracovních podmínek a úrovně rozhodujících faktorů práce dosud zařazené podle zvláštního právního předpisu jako rizikové mohly být zařazeny do kategorie nižší. (1)

K tomu je povinen pravidelně kontrolovat úroveň bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zejména stav výrobních a pracovních prostředků a vybavení pracovišť a úroveň rizikových faktorů pracovních podmínek, a dodržovat metody a způsob zjištění a hodnocení rizikových faktorů podle zvláštního právního předpisu. (1)

Zaměstnavatel je povinen přijmout opatření pro případ zdolávání mimořádných událostí, jako jsou havárie, požáry a povodně, jiná vážná nebezpečí a evakuace zaměstnanců včetně pokynů k zastavení práce a k okamžitému opuštění pracoviště a odchodu do bezpečí; při poskytování první pomoci spolupracuje s poskytovatelem pracovně lékařských služeb. (1)

Zaměstnavatel je povinen zajistit a určit podle druhu činnosti a velikosti pracoviště potřebný počet zaměstnanců, kteří organizují poskytnutí první pomoci, zajišťují přivolání zejména poskytovatele zdravotnické záchranné služby, Hasičského záchranného sboru České republiky a Policie České republiky a organizují evakuaci zaměstnanců. (1)

Zaměstnavatel je povinen zajistit ve spolupráci s poskytovatelem pracovně lékařských služeb jejich vyškolení a vybavení v rozsahu odpovídajícím rizikům vyskytujícím se na pracovišti. (1)

1.3.2 Obecné principy

Obecné principy nakládání s nebezpečnými chemickými látkami stanovuje zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně veřejného zdraví“), který v českém právním řádu jako jediný definuje obsah pojmu nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými směsmi. Zákon dále upravuje požadavky na věk a

odbornou způsobilost osob, které s nebezpečnými chemickými látkami a směsmi nakládají a zároveň upravuje některé konkrétní povinnosti těchto osob směřující především k zabránění úniku látek a zajištění bezpečnosti při nakládání s nimi. (2)

Při nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými směsmi jsou právnické osoby a fyzické osoby povinny chránit zdraví fyzických osob a životní prostředí a řídit se výstražnými symboly nebezpečnosti, standardními větami označujícími specifickou rizikovost a nebezpečnost a standardními pokyny pro bezpečné zacházení podle chemického zákona ((pozn. autorky: zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon), ve znění pozdějších předpisů)) a přímo použitelných předpisů Evropské unie o chemických látkách a chemických směsích ((pozn. autorky: Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 ze dne 16. prosince 2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnic 67/548/EHS a 1999/45/ES a o změně nařízení (ES) č. 1907/2006, v platném znění)). (2)

Právnické osoby a podnikající fyzické osoby smějí nakládat s nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi klasifikovanými jako vysoce toxické jen tehdy, jestliže nakládání s těmito chemickými látkami a chemickými směsmi mají zabezpečeno fyzickou osobou odborně způsobilou podle § 44b odst. 1. Jednotlivé činnosti v rámci nakládání s těmito chemickými látkami a chemickými směsmi může vykonávat i zaměstnanec, kterého fyzická osoba odborně způsobilá prokazatelně zaškolila. Opakované proškolení se provádí nejméně jedenkrát za 2 roky. O školení a proškolení musí být pořízen písemný záznam, který je právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání povinna uchovávat po dobu 3 let. Ustanovení tohoto odstavce se nevztahuje na provozování speciální ochranné dezinfekce, dezinfekce a deratizace (§ 58). (2)

Právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba je povinna vydat pro pracoviště, na němž se nakládá s nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi klasifikovanými jako vysoce toxické, toxické, žíravé, karcinogenní kategorie 1 nebo 2, mutagenní kategorie 1 nebo 2, toxické pro reprodukci kategorie 1 nebo 2 a dále látkami

a směsmi, které mají přiřazenu kategorii nebo kategorie nebezpečnosti karcinogenita kategorie 1A nebo 1B, mutagenita v zárodečných buňkách kategorie 1A nebo 1B a toxicita pro reprodukci kategorie 1A nebo 1B, písemná pravidla o bezpečnosti, ochraně zdraví a ochraně životního prostředí při práci s nimi. Pravidla musí být volně dostupná zaměstnancům na pracovišti a musí obsahovat zejména informace o nebezpečných vlastnostech látek a směsí uvedených ve větě první, se kterými zaměstnanci nakládají, pokyny pro bezpečnost, ochranu zdraví a ochranu životního prostředí, pokyny pro první před-lékařskou pomoc a postup při nehodě. Text pravidel je právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba povinna projednat s orgánem ochrany veřejného zdraví příslušným podle místa činnosti. (2)

1.3.3 Chemický zákon

Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon), zapracovává příslušné předpisy Evropské unie, navazuje na přímo použitelné předpisy Evropské unie a upravuje práva a povinnosti PO a PFO (pozn. autorky: povinnosti především výrobce, dovozce, distributora, uživatele) při výrobě, klasifikaci, zkoušení nebezpečných vlastností, balení, označování, uvádění na trh, používání, vývozu a dovozu chemických látek nebo látek obsažených ve směsích nebo předmětech. Upravuje správnou laboratorní praxi a působnost správních orgánů při zajišťování ochrany před škodlivými účinky látek a směsí. (3)

Chemický zákon je zajímavý tím, že mezi zapracované předpisy Evropské unie zařadil též několik nařízení Evropského parlamentu a Rady. To je z hlediska právního řádu neobvyklý postup, protože Smlouva o fungování Evropské unie (pozn. autorky: jedná se dokument dříve označovaný jako Smlouva o založení Evropského společenství) ve svém článku 288 stanovuje, že „Nařízení má obecnou působnost. Je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.“ (20). Z toho tedy vyplývá, že takovýto unijní předpis není nutno zapracovávat do předpisu národního. (3)

Samotný chemický zákon však nijak nerozpracovává další důležité pojmy a postupy, jako je např. nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými směsmi, nebo problematika bezpečnostních listů. (3)

1.3.4 Nařízení REACH a nařízení CLP

Jak již bylo uvedeno v předchozím bodu, vše co chemický zákon neřeší, je potřeba hledat v přímo použitelných předpisech Evropské unie, kterými jsou v tomto případě Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/796/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES, v platném znění (dále jen „REACH“), a Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 ze dne 16. prosince 2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnic 67/548/EHS a 1999/45/ES a o změně nařízení (ES) č. 1907/2006, v platném znění (dále jen „CLP“). (15), (17)

REACH upravuje postupy při registraci a hodnocení látek, povinnost sdílení údajů pro zamezení zbytečných zkoušek a povinnosti následných uživatelů, rozsah informací v dodavatelském řetězci, stanovuje omezení výroby, uvádění na trh a používání některých nebezpečných látek a stanovuje příslušné orgány a poplatky, v přílohách pak konkretizuje např. pokyny pro sestavení bezpečnostních listů, výjimky z povinnosti registrace a požadavky na informace o látkách. (15)

Oproti zákonu o ochraně veřejného zdraví REACH pro nakládání s nebezpečnou chemickou látkou používá pojem "použití", a rozumí se jím *zpracování, formulace, spotřeba, skladování, uchovávání, úprava, plnění do zásobníků, přenos z jednoho zásobníku do jiného, míchání, výroba předmětu nebo jakékoli jiné využití*. (15)

REACH ve své Příloze II konkretizuje formu a obsah bezpečnostního listu a díky tomu, že obsahuje také informace o chemické bezpečnosti, je v dodavatelsko-

odběratelských vztazích využíván jako souhrnný informační zdroj o dané chemické látce. (15)

CLP (klasifikace, označování, balení) se zabývá třídami nebezpečnosti a postupy při klasifikaci chemických látek a chemických směsí, způsobem informování o nebezpečnosti (informační štítky), obaly, stanovuje harmonizovanou klasifikaci a označování látek a vyjmenovává příslušné orgány, v přílohách pak upravuje kritéria pro klasifikaci, postupy pro označování a balení, standardní věty o nebezpečnosti, pokyny pro bezpečné zacházení a výstražné symboly nebezpečnosti, uvádí harmonizovanou klasifikaci a převodní tabulku klasifikací podle dřívějších předpisů. (17)

1.3.5 Zákon o prevenci závažných havárií

Zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií), stanovuje povinnosti uživatelů a provozovatelů objektů, ve kterých je nebo bude umístěna nebezpečná látka. Základní povinností takového podnikatele je vypracování seznamu (uvádějícího druh, množství, klasifikaci a fyzikální formu všech nebezpečných látek umístěných v objektu), na základě jehož vyhodnocení se následně vypracovává Protokol o nezařazení nebo Návrh na zařazení objektu do skupiny A nebo skupiny B. V souvislosti se zařazením objektu do příslušné skupiny (rozhodnutím krajského úřadu) se pak zpracovává další, tzv. bezpečnostní dokumentace. (4)

1.3.6 Zákon o odpadech

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpadech“) stanovuje původci odpadů pro účely nakládání s odpadem zařadit odpad do kategorie nebezpečný, pokud

a) vykazuje alespoň jednu z nebezpečných vlastností uvedených v příloze přímo použitelného předpisu Evropské unie o nebezpečných vlastnostech odpadů ((pozn.

autorky: Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic změněná Nařízením komise EU č. 1357/2014))

b) je uveden v Katalogu odpadů ((pozn. autorky: vyhláška č. 93/2016 Sb., o Katalogu odpadů)) jako nebezpečný odpad, nebo

c) je smíšen nebo znečištěn některým z odpadů uvedených v Katalogu odpadů jako nebezpečný. (6)

Na tomto místě je ještě nutné doplnit, že hodnocení nebezpečných vlastností odpadů provádí pověřená osoba podle vyhlášky č. 94/2016 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů. (21)

2 VÝZKUMNÁ OTÁZKA A METODIKA VÝZKUMU

2.1 Výzkumná otázka

Dokáže podnikatelská veřejnost jednoduše extrahovat příslušné povinnosti týkající se jejich konkrétního oboru podnikání z hlediska nakládání s NCHL a CHS?

Má podnikatelská sféra k dispozici manuál, který by jim pomohl lépe se orientovat v dané problematice?

2.2 Metodika výzkumu

Tato BP je zpracována formou kvalitativního výzkumu a pro vyřešení stanovené výzkumné otázky je tato práce v kapitole (3 VÝSLEDKY) rozčleněna do 3 částí.

V první se věnuji podrobnému průzkumu právních požadavků a nařízení pro obchodní společnosti, které řeší nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a odpady. Pod každým právním předpisem či nařízením je uveden můj komentář, který mi sloužil jako podklad pro zpracování příručky.

V druhé části uvádím průzkum a výsledky z dotazníkového šetření u školících institucí, které provádějí školení právě na podnikovou ekologii, kde je součástí tato problematika. Dále porovnávám názory a zkušenosti z praxe. Shrnuji zde závěry, které z dotazníků jednoznačně vyplývají. Vzor dotazníku pro školící instituce a společnosti je součástí přílohy A. Jsou zde dále zpracovány přehledné grafy pro porovnání a určení závěrů.

Ve třetí části je vytvořena příručka, která je k dispozici jako první pomoc při hledání základních povinností pro podniky, kteří řeší problematiku z hlediska nakládání s chemickými látkami a odpady. Příručka je v praktické podobě v příloze B.

3 VÝSLEDKY

Tato část mé BP je celý výzkum včetně výsledků z mého šetření. Tato část BP je rozdělena na 3 části, jak již uvádím v popisu metodiky výzkumu. V první se věnuji podrobnému průzkumu právních požadavků a nařízení pro obchodní společnosti. V druhé části uvádím průzkum a výsledky z dotazníkového šetření a shrnuji závěry, které z výzkumu vyplývají. Ve třetí části jsem vytvořila krátkou příručku, která je k dispozici jako první pomoc při hledání základních povinností pro podniky, kteří řeší problematiku z hlediska nakládání s chemickými látkami a odpady.

3.1 Právní požadavky a jejich úprava

V této praktické části bakalářské práce jsou podrobněji rozebrány nařízení a povinnosti pro společnosti, které ukládá zákon z hlediska uživatele. Je zde vytvořen tzv. můj komentář, který je shrnutím jednotlivých povinností a sloužil jako podklad pro vytvoření výsledné příručky či manuálu, který bude v budoucnu k dispozici pro malé a střední podniky.

3.2 Zákoník práce

Zákoník práce, již nebude dále rozváděn, protože se jedná o již uvedenou obecnou povinnost provozovatele, která z tohoto právního předpisu vyplývá, a která je uvedená již v teoretické části. (1)

3.3 Zákon ochraně veřejného zdraví

3.3.1 Omezení pro předávání vybraných skupin NCHL a CHS

Právnícké a fyzické osoby nesmějí nabízet, darovat, prodávat ani jinak dodat, přenechat nebo obstarat nebezpečné chemické látky a chemické směsi klasifikované jako vysoce toxické nebo látky a směsi podle přímo použitelného předpisu Evropské unie

o chemických látkách a chemických směsí, které mají přiřazenu třídu a kategorii nebo kategorie nebezpečnosti akutní toxicita kategorie 1 nebo 2 (dále jen „nebezpečné chemické látky a chemické směsi klasifikované jako vysoce toxické“) jiným fyzickým nebo právnickým osobám, nejsou-li tyto osoby oprávněny k nakládání s nimi podle odstavce 6 v zákoně § 44a 258/2000 Sb. (2)

Odstavec č. 6 je uveden podrobněji v bodě 3.3.3.

Právnické osoby a podnikající fyzické osoby nesmějí prodávat nebezpečné chemické látky a chemické směsi klasifikované jako vysoce toxické, toxické nebo žíravé v prodejních automatech a do přinesených nádob. (2)

Komentář: Společnosti nesmějí, jakkoliv poskytovat či nakládat s NCHL a CHS jiným, než oprávněným osobám a to osobám odborně způsobilým. A dále nesmějí tyto látky prodávat v prodejních automatech a přinesených nádobách.

3.3.2 Věkové omezení při nakládání s NCHL a CHS

Právnické osoby a fyzické osoby nesmějí nabízet, darovat, prodávat ani jinak dodat, přenechat nebo obstarat nebezpečné chemické látky a chemické směsi klasifikované jako toxické^{35a)}, látky a směsi podle přímo použitelného předpisu Evropské unie o chemických látkách a chemických směsích, které mají přiřazenu třídu nebo třídy a kategorii nebo kategorie nebezpečnosti akutní toxicita kategorie 3 nebo toxicita pro specifické cílové orgány po jednorázové nebo opakované expozici kategorie 1 (dále jen „nebezpečné chemické látky a chemické směsi klasifikované jako toxické“), jakož i chemické látky a chemické směsi klasifikované jako žíravé (pozn. autorky: definované v chemickém zákoně (3)) nebo látky a směsi podle přímo použitelného předpisu Evropské unie o chemických látkách a chemických směsích, které mají přiřazenu třídu a kategorii nebezpečnosti žíravost kategorie 1 se standardní větou o nebezpečnosti H314 (dále jen „nebezpečné chemické látky a chemické směsi klasifikované jako žíravé“):

- a) *pro fyzickou osobu mladší 18 let,*
- b) *osobu, jejíž svéprávnost byla soudem omezena. (2)*

Pro porovnání je uvedeno níže dřívější znění zákona před novelizací § 42a č. 258/2000 Sb., jedná se o původní odstavce 4, 6 a 7 :

Odst. 4 : Právnícké a fyzické osoby nesmějí prodávat ani darovat nebezpečné chemické látky a chemické přípravky klasifikované jako toxické nebo žíravé.

a) osobám mladším 18 let

b) osobám zcela nebo zčásti zbaveným způsobilosti k právním úkonům. (22)

Odst. 6 : Fyzické osoby starší 15 let a mladší 18 let smějí nakládat s nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky klasifikovanými jako toxické nebo žíravé jen v rámci přípravy na povolání a pod přímým dozorem odpovědné osoby. S chemickými látkami nebo chemickými přípravky klasifikovanými jako vysoce toxické mohou nakládat jen v rámci přípravy na povolání a pod přímým dohledem osoby s odbornou způsobilostí podle § 44b odst. 1. (22)

Odst. 7 : Fyzické osoby starší 10 let a mladší 18 let smějí nakládat s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky klasifikovanými jako žíravé, jestliže tyto chemické látky a přípravky jsou součástí výrobků, které splňují požadavky stanovené zvláštními právními předpisy na hračky.(22)

Komentář: Jak můžete porovnat výše. Díky novele zákona č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví, kterou poslanecká sněmovna schválila dne 20.5.2015 a striktně se zpřísnila věková hranice na 18 let bez žádných výjimek. Což je dle mého názoru dobrý krok ke zlepšení. Žádné výjimky a striktní hranice 18 let. (2)

3.3.3 Zabezpečení odborně způsobilou osobou

Právnícké osoby a podnikající fyzické osoby smějí nakládat s nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi klasifikovanými jako vysoce toxické jen tehdy, jestliže nakládání s těmito chemickými látkami a chemickými přípravky mají zabezpečeno fyzickou osobou odborně způsobilou podle § 44b odst. 1, nestanoví-li zvláštní právní předpis. (2)

Jednotlivé činnosti v rámci nakládání s těmito chemickými látkami a chemickými přípravky může vykonávat i zaměstnanec, kterého fyzická osoba odborně způsobilá prokazatelně zaškolila. (2)

Opakované proškolení se provádí nejméně jedenkrát za 2 roky. O školení a proškolení musí být pořízen písemný záznam, který je právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání povinna uchovávat po dobu 3 let. (2)

Ustanovení tohoto bodu se nevztahuje na provozování speciální ochranné dezinfekce, dezinfekce a deratizace (§ 58). (2)

Komentář: Každá společnost musí mít na nakládání s NCHL a CHS odborně způsobilou osobu, nebo zaměstnance, který byl prokazatelně proškolen právě odborně způsobilou osobou. Proškolení se provádí min. jednou za 2 roky. Musí být vedený záznam, který se na vyžádání předloží příslušné kontrole. Společnost tento záznam musí uchovávat alespoň 3 roky. (2)

3.3.4 Odborně způsobilá osoba

Za fyzické osoby odborně způsobilé pro nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými směsmi klasifikovanými jako vysoce toxické se považují

a) absolventi vysokých škol, kteří:

- 1) získali vysokoškolské vzdělání v akreditovaném magisterském studijním programu všeobecné lékařství, zubní lékařství nebo stomatologie, farmacie, nebo v akreditovaných magisterských studijních programech v oblasti veterinárního lékařství a hygieny nebo ochrany veřejného zdraví,*
- 2) získali vysokoškolské vzdělání v oblasti oborů chemie*
- 3) získali vysokoškolské vzdělání v oblasti skupiny učitelských oborů se zaměřením na chemii, nebo*
- 4) získali vysokoškolské vzdělání a mají doklad o absolvování celoživotního vzdělávání v oboru toxikologie,*

5) získali vysokoškolské vzdělání v akreditovaném magisterském studijním programu rostlinolékařství nebo ochrana rostlin, popřípadě v rámci programu celoživotního vzdělávání v tomto oboru,

b) fyzické osoby, které mají jiné vzdělání, než je uvedeno v písmenu a), a které se podrobily úspěšné zkoušce odborné způsobilosti a mají osvědčení podle odstavce 5 o odborné způsobilosti k nakládání s chemickými látkami a chemickými směsmi klasifikovanými jako vysoce toxické. (2)

Komisi pro přezkoušení odborné způsobilosti pro nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými směsmi klasifikovanými jako vysoce toxické (dále jen "zkušební místo") zřizuje příslušný orgán ochrany veřejného zdraví. Ministerstvo zdravotnictví stanoví prováděcím právním předpisem způsob zřízení komise a její složení, obsah a formu přihlášky ke zkoušce, základní obsah a podmínky provedení zkoušky a vzor osvědčení o odborné způsobilosti. (2)

Ke zkoušce se může přihlásit u kteréhokoliv zkušebního místa fyzická osoba starší 18 let, která má trvalý pobyt na území České republiky, popřípadě bydliště, jde-li o fyzickou osobu, která trvalý pobyt na území České republiky nemá (dále jen "uchazeč"). Pozvánku ke zkoušce doručí zkušební místo uchazeči nejpozději 30 dní před termínem konání zkoušky. (2)

Orgán ochrany veřejného zdraví vydá uchazeči, který úspěšně vykonal zkoušku, nejpozději do 30 dnů ode dne vykonání zkoušky osvědčení o odborné způsobilosti pro nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými směsmi klasifikovanými jako vysoce toxické. Za vydání osvědčení se platí správní poplatek. Osvědčení je platné po dobu 5 let ode dne jeho vydání. (2)

Komentář: Ke zkoušce odborné způsobilosti se může přihlásit každá fyzická osoba starší 18 let, která má trvalý pobyt na území České Republiky. Zkoušky odborné způsobilosti má v kompetenci Ministerstvo zdravotnictví. Zkouška se provádí ústní formou. Detaily k přihlášení a ke zkoušce odborné způsobilosti, naleznete ve vyhlášce č. 428/2004 Sb. (23) Odborně způsobilá osoba může být i absolvent vysoké školy, který má příslušné vzdělání. Podrobnosti jsou uvedené výše v bodě a). (2)

3.3.5 Školení k nakládání s vybranými NCHL a CHS

Jak již zmiňuji v bodě 3.3.3 : *Jednotlivé činnosti v rámci nakládání s těmito chemickými látkami a chemickými přípravky může vykonávat i zaměstnanec, kterého fyzická osoba odborně způsobilá prokazatelně zaškolila.* (2)

Podle zákona č. 258/2000 Sb. se toto školení týká pouze pracovníků, kteří nakládají s uvedenými NCHL a CHS. Další právní předpisy (např. z oblasti bezpečnosti práce) však požadují, aby byli proškoleni všichni pracovníci, kteří nakládají s jakýmkoliv NCHL s CHS. Je tedy vhodné v rámci běžných školení bezpečnosti práce rozšířit osnovu školení i o problematiku nebezpečných chemických látek a chemických směsí. (2)

Obsah školení by měl zpracován podle používaných NCHL a CHS. Interval periodických školení se určuje na základě používaných nebezpečných látek, pro školení k nakládání NCHL a CHS nejméně jednou za 2 roky. V praxi se však doporučuje každoročně. (24)

Příklad osnovy školení pracovníků

- *Základní pojmy (nebezpečná chemická látka, chemická směs, klasifikace).*
- *Způsobilost osob pro nakládání s NCHL a CHS.*
- *Povinnosti osob při nakládání s NCHL a CHS.*
- *Výstražné symboly nebezpečnosti.*
- *Přehled nejčastěji používaných NCHL a CHS ve společnosti.*
- *Specifická rizikovost látek a přípravků používaných ve společnosti.*
- *Pokyny pro bezpečné nakládání s těmito látkami.*
- *Bezpečnostní listy látek, které se používají ve společnosti.*
- *Balení NCHL a CHS (zejména náhradní obaly).*
- *Označování (zejména náhradní obaly).*
- *Skladování NCHL a CHS.*
- *Zásady pro zásah v případě úniku NCHL a CHS.*
- *Odpady NCHL a CHS s nebezpečnými vlastnostmi.*
- *Zásady ochrany zdraví při nakládání s NCHL a CHS.*

- *Zásady před-lékařské první pomoci. (24)*

3.3.6 Dokumentace pro nakládání s NCHL a CHS

Právnícká osoba nebo podnikající fyzická osoba je povinna vydat pro pracoviště, na němž se nakládá s nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi klasifikovanými jako vysoce toxické, toxické, žíravé, karcinogenní kategorie 1 nebo 2, mutagenní kategorie 1 nebo 2, toxické pro reprodukci kategorie 1 nebo 2 a dále látkami a směsmi, které mají přiřazenu kategorii nebo kategorie nebezpečnosti karcinogenita kategorie 1A nebo 1B, mutagenita v zárodečných buňkách kategorie 1A nebo 1B a toxicita pro reprodukci kategorie 1A nebo 1B, písemná pravidla o bezpečnosti, ochraně zdraví a ochraně životního prostředí při práci s nimi. (2)

Pravidla musí být volně dostupná zaměstnancům na pracovišti a musí obsahovat zejména informace o nebezpečných vlastnostech látek a směsí uvedených ve větě první, se kterými zaměstnanci nakládají, pokyny pro bezpečnost, ochranu zdraví a ochranu životního prostředí, pokyny pro první před-lékařskou pomoc a postup při nehodě. (2)

Text pravidel je právnícká osoba nebo podnikající fyzická osoba povinna projednat s orgánem ochrany veřejného zdraví příslušným podle místa činnosti. (2)

Komentář: Co by měl obsahovat text pravidel o bezpečnosti, ochraně zdraví a ochraně životního prostředí při práci s nebezpečnými chemickými látkami a směsmi je součástí přílohy B. PO nebo FO oprávněna k podnikání je povinna projednat tyto pravidla s orgánem ochrany veřejného zdraví, tedy s příslušnou hygienickou stanicí. Grafické symboly pro tvorbu bezpečností dokumentace a vzorová pravidla pro vybrané NCHL a CHS můžete najít např. na webových stránkách. (2)

3.3.7 Požadavky na skladování NCHL a CHS

Právnícké osoby a podnikající fyzické osoby jsou povinny skladovat nebezpečné chemické látky a chemické směsi klasifikované jako vysoce toxické v prostorách, které jsou uzamykatelné, zabezpečené proti vloupání a vstupu nepovolaných osob. (2)

Při skladování musí být vyloučena záměna a vzájemné škodlivé působení uskladněných chemických látek a chemických směsí a zabráněno jejich pronikání do životního prostředí a ohrožení zdraví fyzických osob. (2)

Komentář: Firmy jsou povinny skladovat NCHL a CHS v prostorách které jsou:

- Uzamykatelné
- Zabezpečené proti vloupání a vstupu nepovolaných osob. (2)

Dále musí být zabráněno pronikání těchto látek do životního prostředí. Mimo tyto specifické požadavky se na skladování NCHL a CHS se vztahují další požadavky a to například požadavky stanovené zákonem o vodách, *zákon č. 254/2001 Sb., zákon o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)*, dále jen jako vodní zákon. (25)

3.3.8 Evidence vysoce toxických látek

Právnícké osoby a podnikající fyzické osoby, které nakládají s nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi klasifikovanými jako vysoce toxické, jsou povinny vést evidenci těchto chemických látek a chemických směsí. (2)

Evidence se vede pro každou nebezpečnou chemickou látku a chemickou směs odděleně a evidenční záznamy musí obsahovat údaje o přijatém a vydaném množství, stavu zásob a jméno a příjmení osoby (název nebo firmu), které byly vydány. Evidenční záznamy se uchovávají nejméně po dobu 5 let po dosažení nulového stavu zásob nebezpečné chemické látky nebo chemické směsi. Ustanovení tohoto odstavce se nevztahuje na provozování speciální ochranné dezinfekce, dezinsekce a deratizace a na vedení evidence chemických látek a chemických směsí, které jsou výbušninami. (2) (Pozn. autorky: pojem výbušnina upravuje právní předpis, *zákon č. 61/1988 Sb., zákon České národní rady o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě. (26)*)

Komentář: Evidence se vede pro každou NCHL s CHS zvlášť, jedná se o tzv. skladovou kartu, která obsahuje jak příjem, tak i výdej daného množství a musí být patrné, jaký je aktuální stav. Záznamy jsou uchovávány nejméně po dobu 5 let z důvodu možné kontroly orgánu státní správy. (2)

3.3.9 Ochranná dezinfekce, dezinfekce a deratizace

Ochrannou dezinfekcí, dezinfekcí a deratizací je činnost směřující k ochraně zdraví fyzických osob a k ochraně životních a pracovních podmínek před původci a přenašeči infekčních onemocnění, škodlivými a epidemiologicky významnými členovci, hlodavci a dalšími živočichy. Člení se na

a) běžnou ochrannou dezinfekci, dezinfekci a deratizaci, která jako součást čištění a běžných technologických a pracovních postupů směřuje k předcházení vzniku infekčních onemocnění a výskytu škodlivých a epidemiologicky významných členovců, hlodavců a dalších živočichů,

b) speciální ochrannou dezinfekci, dezinfekci a deratizaci, kterou je odborná činnost cílená na likvidaci původců a přenašečů infekčních onemocnění a zvýšeného výskytu škodlivých a epidemiologicky významných členovců, hlodavců a dalších živočichů. (2)

Osoba, která provádí ochrannou dezinfekci, dezinfekci nebo deratizaci,

a) smí použít jen přípravky dodané na trh v souladu s přímo použitelným předpisem Evropské unie o biocidních přípravcích.

b) může použít přípravky a postupy jen v míře nezbytně nutné tak, aby účelu ochranné dezinfekce, dezinfekce a deratizace bylo dosaženo a životní a pracovní podmínky nebyly ohroženy či poškozeny,

c) je povinna kontrolovat její účinnost.

Běžnou ochrannou dezinfekci, dezinfekci a deratizaci je povinna podle potřeby provádět každá osoba, a to jako součást čištění a běžných technologických a pracovních postupů. (2)

Speciální ochrannou dezinfekci, dezinfekci a deratizaci je povinna podle potřeby ve své provozovně zajistit každá fyzická osoba, která je podnikatelem, právnická osoba a každá osoba při likvidaci původců nálezů, při zvýšeném výskytu škodlivých a epidemiologicky významných členovců, hlodavců a dalších živočichů. Jde-li o obytné místnosti, pobytové místnosti a nebytové prostory nesloužící k podnikání, má povinnost podle věty první vlastník nemovitosti nebo společenství vlastníků a u nemovitosti v

majetku České republiky organizační složka státu nebo příspěvková organizace, které přísluší hospodaření s ní. (2)

Komentář: Běžnou ochrannou DDD je povinna podle potřeby provádět každá osoba, a to jako součást čištění a běžných technologických a pracovních postupů. (2)

3.3.10 Pracovní podmínky pracovišť s výskytem NCHL a CHS

Na pracovištích s výskytem rizikových faktorů je zaměstnavatel povinen plnit stanovené povinnosti. (27)

Jestliže se na pracovištích zaměstnavatele vyskytují rizikové faktory, je zaměstnavatel povinen pravidelně, a dále bez zbytečného odkladu vždy, pokud dojde ke změně podmínek práce, měřením zjišťovat a kontrolovat jejich hodnoty a zabezpečit, aby byly vyloučeny nebo alespoň omezeny na nejmenší rozumně dosažitelnou míru. Při zjišťování, hodnocení a přijímání opatření k dodržení nejvyšších přípustných hodnot je povinen postupovat podle prováděcího právního předpisu. Rizikovými faktory jsou zejména faktory fyzikální (například hluk, vibrace), chemické (například karcinogeny), biologické činitele (například viry, bakterie, plísně), prach, fyzická zátěž, psychická a zraková zátěž a nepříznivé mikroklimatické podmínky (například extrémní chlad, teplo a vlhkost). Nelze-li výskyt biologických činitelů a překročení nejvyšších přípustných hodnot rizikových faktorů vyloučit, je zaměstnavatel povinen omezovat jejich působení technickými, technologickými a jinými opatřeními, kterými jsou zejména úprava pracovních podmínek, doba výkonu práce, zřízení kontrolovaných pásem, používání vhodných osobních ochranných pracovních prostředků nebo poskytování ochranných nápojů. (27)

Rizikové faktory pracovních podmínek, jejich členění, hygienické limity, způsob jejich zjišťování a hodnocení a minimální rozsah opatření k ochraně zdraví zaměstnance stanoví prováděcí právní předpis. (27)

Tento prováděcí právní předpis je *nařízení vlády č. 361/2007 Sb.*, který nám udává podmínky ochrany zdraví při práci s chemickými faktory. (28)

Chemické faktory se člení na látky a směsi obecně, olovo, prach, karcinogeny, mutageny, látky toxické pro reprodukci a azbest. (28)

Hygienickým limitem chemické látky upravené podle zákona o chemických látkách se rozumí přípustný expoziční limit nebo nejvyšší přípustná koncentrace. Hygienickým limitem prachu se rozumí přípustný expoziční limit. (28)

Přípustný expoziční limit chemické látky nebo prachu je celosměnový časově vážený průměr koncentrací plynů, par nebo aerosolů v pracovním ovzduší, jimž může být podle současného stavu znalostí exponován zaměstnanec v osmihodinové nebo kratší směně týdenní pracovní doby, aniž by u něho došlo i při celoživotní pracovní expozici k poškození zdraví, k ohrožení jeho pracovní schopnosti a výkonnosti. Přípustný expoziční limit je stanoven pro práci, při které průměrná plicní ventilace zaměstnance nepřekračuje 20 litrů za minutu za osmihodinovou směnu. Koncentrace chemické látky nebo prachu v pracovním ovzduší, jejímž zdrojem není technologický proces, nesmí překročit 1/3 jejich přípustných expozičních limitů. (28)

Komentář: Seznam chemických látek a jejich přípustné expoziční limity a nejvyšší přípustné koncentrace je uveden v příloze nařízení vlády. Jedná se, o NV č. 361/2007 Sb., toto nařízení se týká ochrany zdraví v rámci hodnocení rizik (i pro kategorizaci prací) při zjištění překročení povolených koncentrací látek v pracovním prostředí hodnoceného pracoviště, zaměstnavatel následně volí vhodná ochranná opatření, např. obličejovou a dýchací masku, nebo digestoř s odtahem škodlivin přes uhlíkové filtry, nebo jinou technologii použití dané chemikálie, nebo náhradu nebezpečných látek méně škodlivými, apod. (28)

Další součástí podmínek pracovišť s výskytem NCHL a CHS je kategorizace prací.

3.3.11 Kategorizace prací

Podle míry výskytu faktorů, které mohou ovlivnit zdraví zaměstnanců, a jejich rizikivosti pro zdraví se práce zařazují do čtyř kategorií. Kritéria, faktory a limity pro zařazení prací do kategorií stanoví prováděcí právní předpis. ((pozn. autorky: vyhláška

č. 432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška o kategorizaci prací“) (29). *Hodnocení rizika a minimální ochranná opatření stanoví zvláštní právní předpis.* (pozn. autorky: např. nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci (28)) *Do kategorie se nezařazují práce prováděné na pracovištích staveb prozatímně užívaných ke zkušebnímu provozu, který nepřekročí jeden rok.* (2)

Za práce

- a) *kategorie první považují práce, při nichž podle současného poznání není pravděpodobný nepříznivý vliv na zdraví,*
- b) *kategorie druhé považují práce, při nichž podle současné úrovně poznání lze očekávat jejich nepříznivý vliv na zdraví jen výjimečně, zejména u vnímavých jedinců, tedy práce, při nichž nejsou překračovány hygienické limity faktorů stanovené jinými právními předpisy (dále jen "hygienické limity"), a práce naplňující další kritéria pro jejich zařazení do kategorie druhé podle přílohy č. I, (pozn. autorky: vyhláška o kategorizaci prací)*
- c) *kategorie třetí považují práce, při nichž jsou překračovány hygienické limity, a práce naplňující další kritéria pro zařazení práce do kategorie třetí podle přílohy č. I (pozn. autorky: vyhláška o kategorizaci prací), přičemž expozice fyzických osob, které práce vykonávají (dále jen "osob"), není spolehlivě snížena technickými opatřeními pod úroveň těchto limitů, a pro zajištění ochrany zdraví osob je proto nezbytné využívat osobní ochranné pracovní prostředky, organizační a jiná ochranná opatření, a dále práce, při nichž se vyskytují opakovaně nemoci z povolání nebo statisticky významně častěji nemoci, jež lze pokládat podle současné úrovně poznání za nemoci související s prací,*
- d) *kategorie čtvrté považují práce, při nichž je vysoké riziko ohrožení zdraví, které nelze zcela vyloučit ani při používání dostupných a použitelných ochranných opatření.* (29)

Komentář: Problematika pracovních podmínek pracovišť s výskytem chemických látek je poněkud rozsáhlá a náročná, doporučuji konzultovat s odborníky. Pokud si myslíte, že se Vás tato problematika netýká, jste na velkém omylu. Já osobně jsem se v praxi setkala se kategorizací prací i s rizikovými faktory pracovišť. Pokud jste např. společnost, která má mezinárodní audity jako BRC či podobně (nadmárodní certifikáty bezpečnosti potravin) setkáte se s tímto zařazením u provádění auditu. Auditóři to opravdu chtějí vidět a je třeba se na to náležitě připravit je to jednou z podmínek, které když nesplníte, audit nedostanete.

3.4 REACH

3.4.1 Nařízení REACH

Jak již bylo řečeno, chemický zákon neřeší problematiku bezpečnostních listů, ty jsou součástí přímo použitelného unijního předpisu REACH:

Dodavatel látky nebo přípravku poskytne příjemci látky nebo přípravku bezpečnostní list sestavený v souladu s přílohou II. (15)

Bezpečnostní list nemusí být dodán, jsou-li nebezpečné látky nebo přípravky nabízeny nebo prodávány široké veřejnosti společně s dostatečnými informacemi, které uživatelům umožní přijmout nezbytná opatření s ohledem na ochranu lidského zdraví, bezpečnosti a životního prostředí, pokud jej následný uživatel nebo distributor nevyžadují. (15)

Nerozhodne-li daný členský stát jinak, dodává se bezpečnostní list v úředním jazyce nebo jednom z úředních jazyků každého členského státu, v němž je látka nebo přípravek uveden na trh. (15)

Každý následný uživatel při sestavování svého vlastního bezpečnostního listu pro určená použití zahrne příslušné scénáře expozice a využije další náležitě informace z bezpečnostního listu, který mu byl dodán. (15)

Bezpečnostní list se poskytuje zdarma v tištěné nebo elektronické podobě. (15)

Komentář: Problematika bezpečnostních listů se z pozice uživatele dané chemické látky nebo směsi nejví až tak složitá, protože bezpečnostní list mu má být dodatelem předán při první dodávce dané látky, a to zdarma, v českém jazyce a v tištěné nebo elektronické podobě, tedy na technickém nosiči dat. Zde je třeba upozornit, že možnost stažení bezpečnostního listu z webových stránek výrobce (dodavatele nebo distributora) chemické látky nebo směsi se za poskytnutí nepovažuje! Poskytnutý bezpečnostní list v některých případech nepopisuje scénáře expozice zcela odpovídající způsobu použití konkrétním odběratelem dané chemické látky, proto je tento odběratel povinen poskytnutý bezpečnostní list o své scénáře doplnit. (15)

Při nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a směsmi uživatelům doporučuji používat poskytnutý bezpečnostní list, který *je opatřen datem a obsahuje tyto položky:*

- 1. identifikace látky / přípravku a společnosti / podniku;*
- 2. identifikace rizik;*
- 3. složení / informace o složkách;*
- 4. pokyny pro první pomoc;*
- 5. opatření pro zdolávání požáru;*
- 6. opatření v případě náhodného úniku;*
- 7. zacházení a skladování;*
- 8. omezování expozice / osobní ochranné prostředky;*
- 9. fyzikální a chemické vlastnosti;*
- 10. stálost a reaktivita;*
- 11. toxikologické informace;*
- 12. ekologické informace;*
- 13. pokyny k likvidaci;*
- 14. informace pro přepravu;*

15. informace o předpisech;

16. další informace. (24)

3.5 CLP

Z nařízení CLP pro uživatele nebezpečné chemické látky a chemické směsi nevyplývají žádné přímé povinnosti, protože odpovědnost za zjištění jejich nebezpečnosti a za rozhodování o jejich klasifikaci, označení a balení, nesou výrobci a dovozci (distributoři); následní uživatelé těchto látek nebo směsí v případě, že se jejich složení nezmění, se pak řídí klasifikací podle výrobce nebo dovozce (distributorem) poskytnutého bezpečnostního listu. (15), (17)

Komentář: Každý uživatel nebezpečné chemické látky nebo směsi, je oprávněn při jejich nákupu pro své provozně výrobní použití v rámci odběratelsko-dodavatelských vztahů, od svého výrobce (dodavatele/distributora), obdržet zabalené a označené v souladu s nařízením CLP, a to včetně bezpečnostního listu podle nařízení REACH. Aby se předešlo případným nedorozuměním při dodávkách, doporučuji příslušné konkrétní podmínky zapracovat do odběratelské smlouvy nebo objednávky. (15), (17)

Při nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a směsmi se často setkáváme s případy, kdy jsou rozlévány do malých obalů, které ve většině případů vůbec nevyhovují pro uchovávání dané látky, zároveň nejsou opatřeny žádným označením. Uživatelům proto doporučuji dodané látky přechovávat v původních obalech, ve kterých byly dodány, protože jsou pro danou látku přímo určeny a zároveň jsou podle nařízení CLP označeny informačními štítky, které vždy obsahují identifikátory výrobku, výstražné symboly nebezpečnosti, signální slova, standardní věty o nebezpečnosti a pokyny pro bezpečné zacházení. (15), (17)

3.6 Chemický zákon

Z chemického zákona pro uživatele nebezpečné chemické látky a chemické směsi nevyplývají žádné přímé povinnosti, protože odpovědnost (za zjištění jejich nebezpečnosti a za rozhodování o jejich klasifikaci, označení a balení) nesou výrobci a dovozci (distributoři). Tato práce se nezabývá takovou podnikatelskou činností, která by souvisela s výrobou, klasifikací, zkoušením nebezpečných vlastností, balením, označováním nebo uváděním na trh nebezpečných chemických látek nebo směsí. (3)

3.7 Zákona o prevenci závažných havárií

3.7.1 Posouzení objektu podle zákona o prevenci závažných havárií

Provozovatel nebo uživatel objektu přijme všechna opatření nezbytná k prevenci závažných havárií a omezení jejich následků na životy a zdraví lidí a zvířat, životní prostředí a majetek. (4)

Provozovatel nebo uživatel objektu

a) zpracuje seznam, ve kterém uvede druh, množství, klasifikaci a fyzikální formu všech nebezpečných látek umístěných v objektu (dále jen „seznam“),

b) na základě seznamu provede součet poměrných množství nebezpečných látek umístěných v objektu podle vzorce a za podmínek uvedených v příloze č. 1 k tomuto zákonu a

c) na základě seznamu a součtu poměrných množství nebezpečných látek umístěných v objektu zpracuje protokol uvedený v § 4 odst. 1, nebo navrhne zařazení objektu do skupiny A nebo do skupiny B za podmínek stanovených v § 5 odst. 1 a 2. (4)

Komentář: U posouzení objektu o zařazení do příslušné skupiny, bych doporučovala odbornou konzultaci s odborníky. Je to celkově časově náročná práce a laik, který ne zcela rozumí této problematice, bude mít problémy s tímto zařazením. Existuje totiž protokol jak o zařazení, tak o nezařazení do příslušných kategorií a

spočívá právě v množství NCHL na pracovišti. Výpočet těchto množství není zcela jednoduchý postup. (4)

3.7.2 Protokol o nezařazení objektu či zařízení

Uživatel objektu zpracuje protokol, ve kterém zaznamená skutečnost, že množství nebezpečné látky umístěné v objektu je menší, než množství uvedené v příloze č. 1 k tomuto zákonu (pozn. autorky: zákonu č. 224/2015 Sb.) v sloupci 2 tabulky I nebo II, a součet poměrných množství nebezpečných látek umístěných v objektu provedený podle vzorce a za podmínek uvedených v příloze č. 1 (pozn. autorky: zákonu č. 224/2015 Sb.) k tomuto zákonu je menší než 1 (dále jen „protokol o nezařazení“), a protokol o nezařazení uchová pro účely kontroly prováděné podle § 39. Vzor protokolu o nezařazení je uveden v příloze č. 2 k tomuto zákonu. (4)

Uživatel objektu zajistí aktualizaci protokolu o nezařazení po každém zvýšení množství nebezpečné látky umístěné v objektu přesahujícím 10 % dosavadního množství nebezpečné látky umístěné v objektu nebo při umístění další nebezpečné látky v objektu, která dosud nebyla v seznamu uvedena. (4)

Uživatel objektu předloží protokol o nezařazení nebo jeho aktualizaci krajskému úřadu do 1 měsíce ode dne, kdy množství nebezpečné látky umístěné v objektu přesáhne 2 % množství uvedeného v příloze č. 1 k tomuto zákonu v sloupci 2 tabulky I nebo II.

Protokol o nezařazení obsahuje:

- a) identifikační údaje objektu a jeho uživatele,
- b) seznam,
- c) popis výpočtu součtu poměrných množství nebezpečných látek umístěných v objektu a
- d) místo, datum a podpis fyzické osoby oprávněné jednat za uživatele objektu.

(4)

Komentář: Vzor protokolu o nezařazení je v příloze B. Protokol musí nezbytně obsahovat, údaje výše uvedené v bodech a) b) c) d). Následně uloží protokol k případné kontrole. (4)

Uživatel musí zaktualizovat tento protokol o nezařazení při každém navýšení nebezpečné látky o 10% z celkového množství, nebo při umístění další nebezpečné látky, která zatím nebyla v protokolu uvedena. Dále musí uživatel objektu předložit do 1 měsíce krajskému úřadu protokol o nezařazení ve chvíli, když množství dané nebezpečné látky přesáhne o 2%. (4)

3.7.3 Návrh na zařazení a zařazení objektu do příslušné skupiny

Provozovatel navrhne zařazení objektu do skupiny A, pokud

- a) *množství nebezpečné látky umístěné v objektu je stejné nebo větší, než je množství uvedené v příloze č. 1 k tomuto zákonu v sloupci 2 tabulky I nebo II a současně je menší, než množství uvedené v příloze č. 1 k tomuto zákonu v sloupci 3 tabulky I nebo II, nebo*
- b) *součet poměrných množství nebezpečných látek umístěných v objektu provedený podle vzorce a za podmínek uvedených v příloze č. 1 k tomuto zákonu je roven nebo větší než 1 v případě, že není dosaženo množství nebezpečné látky podle písmene a). (4)*

Provozovatel navrhne zařazení objektu do skupiny B, pokud

- a) *množství nebezpečné látky umístěné v objektu je stejné nebo větší, než je množství uvedené v příloze č. 1 k tomuto zákonu v sloupci 3 tabulky I nebo II, nebo*
- b) *součet poměrných množství nebezpečných látek umístěných v objektu provedený podle vzorce a za podmínek uvedených v příloze č. 1 k tomuto zákonu je roven nebo větší než 1 v případě, že není dosaženo množství nebezpečné látky podle písmene a). (4)*

Provozovatel předloží návrh na zařazení objektu do skupiny A nebo do skupiny B (dále jen „návrh na zařazení“) krajskému úřadu do 1 měsíce ode dne, kdy množství nebezpečné látky umístěné v objektu dosáhne nejméně množství uvedeného v příloze č. 1 k tomuto zákonu v sloupci 2 tabulky I nebo II nebo součet poměrných množství nebezpečných látek umístěných v objektu dosáhne hodnoty 1. (4)

Návrh na zařazení obsahuje:

- a) identifikační údaje objektu a provozovatele,*
- b) seznam,*
- c) popis stávající nebo plánované činnosti provozovatele,*
- d) popis a grafické znázornění okolí objektu,*
- e) údaje o množství nebezpečných látek použitých při výpočtu součtu poměrných množství nebezpečných látek umístěných v objektu*
- f) popis výpočtu součtu poměrných množství nebezpečných látek umístěných v objektu a*
- g) místo, datum a podpis fyzické osoby oprávněné jednat za provozovatele.*

Návrh na zařazení se předkládá v elektronické podobě podle vzoru uvedeného v příloze č. 2 k tomuto zákonu. (4)

Komentář: Vzor Návrhu na zařazení objektu do skupiny A nebo skupiny B (dále jen „návrh na zařazení“) je v příloze B. Návrh na zařazení doporučuji nejen konzultovat s odborníky, ale nechat si ho i zpracovat, je to již opravdu ve velké míře odborná zodpovědnost za tento dokument. Tento protokol musí schválit a posoudit i krajský úřad. Pokud si budete protokol zpracovávat sami, mohou se tedy vyskytnout chyby. Pokud si necháte protokol zpracovat externě odborně způsobilou osobou, vyhnete se chybám a peripetiím s krajským úřadem. Nikdo nemá zapotřebí, aby proběhla hloubková a podrobná kontrola, když by se vyskytly jakékoliv nejasnosti se zařazením do příslušné skupiny A nebo B. Nejen, že zkontroluje orgán státní správy provozovnu, ale i veškerou dokumentaci, která ne vždy je 100% kompletní. Toto je však na uvážení, každého uživatele či provozovatele objektu. (4)

3.8 Zákon o odpadech

Pro účely této bakalářské práce jdou v této části vyspecifikované informace z platného právního předpisu, (*Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů*) se kterým by měly být seznámeny obchodní společnosti pro účely povinností z hlediska uživatele nebo provozovatele podniku. (6)

3.8.1 Předcházení vzniku odpadů

Každý má při své činnosti nebo v rozsahu své působnosti povinnost předcházet vzniku odpadů, omezovat jejich množství a nebezpečné vlastnosti; odpady, jejichž vzniku nelze zabránit, musí být využity, případně odstraněny způsobem, který neohrožuje lidské zdraví a životní prostředí a který je v souladu s tímto zákonem a se zvláštními právními předpisy. (6)

Právnícká osoba a fyzická osoba oprávněná k podnikání, která vyrábí výrobky, je povinna tyto výrobky vyrábět tak, aby omezila vznik nevyužitelných odpadů z těchto výrobků, zejména pak nebezpečných odpadů. (6)

Právnícká osoba a fyzická osoba oprávněná k podnikání, která uvádí na trh výrobky, je povinna uvádět v průvodní dokumentaci výrobku, na obalu, v návodu na použití nebo jinou vhodnou formou informace o způsobu využití nebo odstranění nespotřebovaných částí výrobků. (6)

3.8.2 Obecné povinnosti

Každý je povinen nakládat s odpady a zbavovat se jich pouze způsobem stanoveným tímto zákonem a ostatními právními předpisy vydanými na ochranu životního prostředí. Nakládání s nebezpečnými odpady se řídí též zvláštními právními předpisy (pozn. autorky: například zákon č. 258/2000 Sb. (2)) platnými pro výrobky, látky a přípravky se stejnými nebezpečnými vlastnostmi, pokud není v tomto zákoně nebo prováděcích právních předpisech k němu stanoveno jinak. (6)

Každý je povinen zjistit, zda osoba, které předává odpady, je k jejich převzetí podle tohoto zákona oprávněna. V případě, že se tato osoba oprávněním neprokáže, nesmí jí být odpad předán. (pozn. autorky: Např. pokud si společnost najme či podepíše smlouvu s externí společností, z odpadového hospodářství, je vždy lepší předem zjistit, jestli má právě oprávnění na to daný druh odpadů likvidovat či odebírat. Toto oprávnění by vždy mělo být součástí podpisu smlouvy.) (6)

Míšení nebezpečných odpadů navzájem nebo s ostatními odpady, látkami nebo materiály je zakázáno. (6)

3.8.3 Povinnosti původců odpadů

Původce odpadů je povinen

a) odpady zařazovat podle druhů a kategorií podle § 5 a 6,

b) zajistit přednostní využití odpadů v souladu s § 9a, (pozn. autorky: v praxi to znamená, že bychom se měli nejdříve pokusit najít způsob jak odpad znovu využít jako tzv. obnovitelný zdroj neboli k recyklaci a v případě, že to nepůjde, teprve až v druhé fázi přichází na řadu likvidace nebo odvoz odpadu na skládku.)

c) odpady, které sám nemůže využít nebo odstranit v souladu s tímto zákonem a prováděcími právními předpisy, převést do vlastnictví pouze osobě oprávněné k jejich převzetí podle § 12 odst. 3, a to buď přímo, nebo prostřednictvím k tomu zřízené právnické osoby, (pozn. autorky: zde se právě jedná o příslušné oprávnění, které si musíte vyžádat u externí společnosti, která vám odpad odveze či zlikviduje.)

d) ověřovat nebezpečné vlastnosti odpadů podle § 6 odst. 4 a nakládat s nimi podle jejich skutečných vlastností,

e) shromažďovat odpady utříděné podle jednotlivých druhů a kategorií,

f) zabezpečit odpady před nežádoucím znehodnocením, odcizením nebo únikem,

g) vést průběžnou evidenci o odpadech a způsobech nakládání s nimi, ohlašovat odpady a zasílat příslušnému správnímu úřadu další údaje v rozsahu stanoveném tímto

zákonem a prováděcím právním předpisem včetně evidencí a ohlašování PCB a zařízení obsahujících PCB a podléhajících evidencí vymezených v § 26. Tuto evidenci archivovat po dobu stanovenou tímto zákonem nebo prováděcím právním předpisem,

h) vykonávat kontrolu vlivů nakládání s odpady na zdraví lidí a životní prostředí v souladu se zvláštními právními předpisy.

i) ustanovit odpadového hospodáře za podmínek stanovených tímto zákonem podle § 15, (pozn. autorky: Odpadový hospodář, je většinou ve velkých společnostech kde mají více nebezpečných chemických látek a odpadů, v běžné praxi u společností, které nakládají okrajově s těmito látkami to má na starost 1 kompetentní osoba, která se stará o evidenci a komunikaci s externí společností, která odpad odváží či likviduje.)

j) platit poplatky za ukládání odpadů na skládky způsobem a v rozsahu stanoveném v tomto zákoně. (6)

Komentář: Poplatky a tzv. výkupní ceny vám stanoví vždy externí společnost. V praxi to probíhá tak, že si necháte na-cenit množství likvidovaného odpadu podle jeho druhu. V praxi za likvidaci 1 MT (metrická tuna) komunálního odpadu na skládku zaplatíte cca 1500,-/MT.

S nebezpečnými odpady může původce nakládat pouze na základě souhlasu věcně a místně příslušného orgánu státní správy, s navazujícími změnami v kompetencích, pokud na tuto činnost již nemá souhlas k provozování zařízení podle § 14; shromažďování a přeprava nebezpečných odpadů nepodléhají souhlasu. (6)

Ministerstvo stanoví vyhláškou náležitosti žádosti o souhlas k nakládání s nebezpečnými odpady. (6)

Původce odpadů je odpovědný za nakládání s odpady do doby jejich využití nebo odstranění, pokud toto zajišťuje sám jako oprávněná osoba, nebo do doby jejich převedení do vlastnictví osobě oprávněné k jejich převzetí podle § 12 odst. 3. Za dopravu odpadů odpovídá dopravce. Na každou oprávněnou osobu, která převezme do svého vlastnictví odpady od původce, přecházejí povinnosti původce podle odstavce 1, s výjimkou písmene i). (6)

3.8.4 Zařazování odpadu podle Katalogu odpadů

Původce a oprávněná osoba jsou povinni pro účely nakládání s odpadem odpad zařadit podle Katalogu odpadů, který Ministerstvo životního prostředí (dále jen "ministerstvo") vydá prováděcím právním předpisem. (6)

V případech, kdy nelze odpad jednoznačně zařadit podle Katalogu odpadů, zařadí odpad ministerstvo na návrh příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Na toto řízení se nevztahuje správní řád. (6)

Ministerstvo stanoví vyhláškou

a) Katalog odpadů,

b) postup pro zařazování odpadu podle Katalogu odpadů, a

c) náležitosti návrhu obecního úřadu obce s rozšířenou působností na zařazení odpadu podle Katalogu odpadů. (6)

Komentář: Je třeba si uvědomit, že ne vždy je tato situace potřeba. V případě, že neumíme jednoznačně odpad zařadit, můžeme využít služby externí společnosti, se kterou máme rámcovou smlouvu, aby daný odborník přijel na konzultaci a daný odpad nám pomohl zařadit. V praxi se toto děje celkem často. Nebo se pošle malý vzorek tohoto odpadu ke konzultaci, podrobně se popíše, při jaké činnosti tento odpad vzniká. Příslušná externí společnost nám z 90 % odpad zařadí do již existující kategorie.

3.8.5 Zařazování odpadu podle kategorií

Původce a oprávněná osoba jsou povinni pro účely nakládání s odpadem zařadit odpad do kategorie nebezpečný, pokud

a) vykazuje alespoň jednu z nebezpečných vlastností uvedených v příloze přímo použitelného předpisu Evropské unie o nebezpečných vlastnostech odpadů (pozn. autorky: Nařízení komise (EU) č. 1357/2014 ze dne 18. prosince 2014, kterým se nahrazuje příloha III směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpadech a o zrušení některých směrnic.)

b) je uveden v Katalogu odpadů jako nebezpečný odpad, nebo

c) je smíšen nebo znečištěn některým z odpadů uvedených v Katalogu odpadů jako nebezpečný.

Komentář: Problematiku nebezpečných odpadů, vždy v praxi doporučuji konzultovat s odporníky. Právě s externí společností, která má oprávnění nakládat i s nebezpečnými odpady. Pozor! Ne každá společnost, která nakládá s odpady má oprávnění nakládat i s nebezpečnými odpady. Tady kladu velký důraz na kontrolu tohoto oprávnění, který by mělo opět být součástí smlouvy. Protože sankce za toto porušení jsou opravdu velké.

3.9 Dotazníkové šetření

Ve druhé části výsledků své BP je krátké dotazníkové šetření školících institucí. Tyto dotázané společnosti školí i podnikovou ekologii, jejichž součástí je i problematika nakládání s NCHL a CHS. Zde, musím podotknout, že v ČR není zase mnoho těchto institucí, které dokážou tuto problematiku řádně proškolit. Oslovila jsem, celkem 10 školících institucí dotazníkovou metodou, která měla pouze 10 otázek. Otázky byly složené jak z uzavřených neboli filtrovaných odpovědí ANO/NE, tak z otevřených odpovědí, kde respondenti uváděli příklady.

Vzorek respondentů, kteří odpovídali v zástupu za svoji školící společnost, byli z 90 % odborníci v oboru s vysokoškolským vzděláním, kteří sami provádějí jednotlivá školení na podnikovou ekologii. Dále jsem se jednotlivých respondentů ptala na zkušenosti z praxe od svých klientů. Jaké mají zpětné vazby od svých vyškolených zákazníků. Cílem tohoto kvalitativního výzkumu bylo zjistit, zda dotázaní respondenti vědí o nějaké příručce, či manuálu, který by byl k dispozici pro podnikatelskou sféru a jaké jsou výstupy z praxe u proškolených klientů. Vzor dotazníku je součástí přílohy A.

Pro lepší smysluplnost uvádím níže otázky a možné odpovědi z dotazníku, které jsou součástí přílohy A:

1. *Provádíte kurzy z hlediska podnikové ekologie?*
Odpověď: ANO / NE
2. *Je velká poptávka po kurzech podnikové ekologie? (Jak pro jednotlivce, tak pro společnosti?)*
Odpověď: ANO / NE
3. *Je prováděno monitorování potřeb a požadavků zákazníků? Nebo jsou jasné dané osnovy jednotlivých školení?*
Odpověď: ANO, uveďte:/ NE
4. *Jak často provádíte školení na podnikovou ekologii a kolik účastníků se v průměru účastní?*
Odpověď: Uveďte:
5. *Jakým způsobem máte rozdělená školení, co spadá pod podnikovou ekologii? Prosím uveďte názvy jednotlivých kurzů. Nebo máte, školíte základy ke každému tématu v podnikové ekologii?*
Odpověď: Uveďte:
6. *Jakým způsobem probíhají kurzy či školení v praxi?*
Odpověď: Uveďte:
7. *Z čeho čerpáte při školení?*
Odpověď: a) aktuální znění zákonů, platná legislativa
b) zkušenosti z praxe
c) jiné, uveďte:
8. *Ze kterých zákonů čerpáte? Stačí jen čísla zákonů.*
Odpověď: Uveďte:
9. *Existuje tzv. příručka pro jednotlivce nebo společnosti jak přistupovat k podnikové ekologii?*
Odpověď: ANO, uveďte název publikace:/ NE, nebo o ní nevím.
10. *Víte o manuálu či příručce, která se hojně využívá v praxi?*

Odpověď: ANO, uveďte název publikace:/ NE, není mi známo.
(Příloha A)

3.9.1 Rozbor otevřených odpovědí

Otázky č.: 4,5,6 a 8.

Výsledků z uvedených otázek výše vyplývá, že školení prováděná od nejmenovaných školících institucí zpravidla probíhají 1 až 2 x do měsíce, kde se průměrně účastní cca 15-20 osob. Tzn., že zájem o školení je celkem vysoký. Že poptávka je celkem vysoká. Na to můžu říci jedině. Ani se nedivím, tato problematika je opravdu natolik náročná, že bez jakékoliv pomoci laik neobstojí.

Z dotazu jak jsou rozdělená školení ohledně podnikové ekologie, jasně vyplanulo, že buď se jedná o školení jak nakládat s odpady tedy školení odpadového hospodářství nebo školení právě podnikové ekologie. Toto školení je však pouze v obecné rovině a zde zahrnuta veškerá problematika životního prostředí, že problematika nakládání s nebezpečnými chemickými látkami není příliš rozebírána na jednotlivé povinnosti z hlediska zaměstnavatele. Jsou pouze zmiňovány příklady.

Způsob kurzů v praxi probíhá zásadně formou školení, prezentací, přednášek či zkušeností z praxe. Myslím, že v budoucnu by se měl dát větší důraz na zkušenosti z praxe, než přednášení dle jasně dané osnovy.

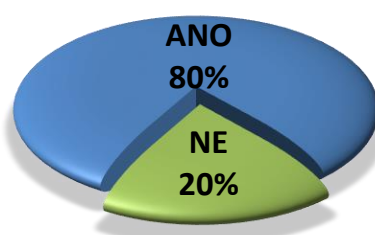
Poslední průzkum z otevřených otázek byl, z jakých zákonů školitelé čerpají. Jasná odpověď: dle platných právních předpisů. Většina z nich, ani neuvedla čísla zákonů, kterých se to týká. V tu chvíli si pokládám otázku: „Znají vůbec, kterých zákonů se to týká? ” Které právní předpisy nám uvádí základní povinnosti pro zaměstnavatele z hlediska nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a odpady. Spíš doufám, že ano.

3.9.2 Rozbor uzavřených odpovědí

Otázky č.: 1,2,3,7,9 a 10.

Rozbor uzavřených odpovědí jsem převedla do grafického znázornění dotazníkového šetření pro větší reprezentativnost jejich výsledků.

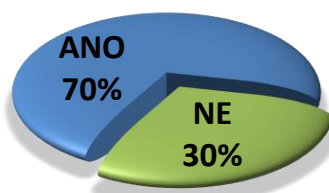
1. Provádíte kurzy z hlediska podnikové ekologie?

Obrázek 1 - Odpověď na otázku č. 1 v dotazníkovém šetření

Obrázek 1 znázorňuje výsledky 1. otázky dotazníkového šetření. Dotazník jsem poslala 10 školícím institucím a právě dvě společnosti mi odpověděly, že již podnikovou ekologii neškolí, byť jsem to našla v jejich nabídce. Nicméně, dotazník mi posléze vyplnily alespoň o další otázky. Z toho mi vyplývá 80% úspěšnost.

2. Je velká poptávka po kurzech podnikové ekologie? (Jak pro jednotlivce, tak pro společnosti?)

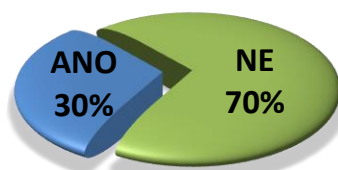

Obrázek 2 - Odpověď na otázku č. 2 v dotazníkovém šetření

Obrázek 2 znázorňuje výsledky 2. otázky dotazníkového šetření. Z 10 respondentů odpovědělo právě 7 respondentů, které osobně školí tento typ školení, že ano. A že

tendence se stále zvyšuje, že školení na toto téma začíná být více využíváno, než tomu bylo dříve.

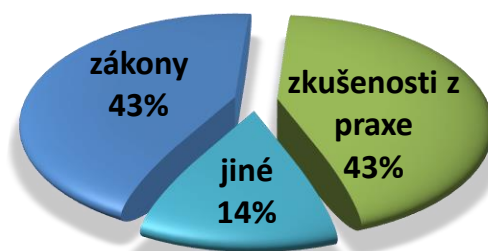
3. Je prováděno monitorování potřeb a požadavků zákazníků? Nebo jsou jasné dané osnovy jednotlivých školení?

Obrázek 3 - Odpověď na otázku č. 3 v dotazníkovém šetření

Obrázek 3 znázorňuje výsledky 3. otázky dotazníkového šetření. 70 % dotázaných odpovědělo, že monitorování požadavků zákazníků prováděno není, že jsou jasné dané osnovy školení, podle kterých příslušené školení probíhá.

7. Z čeho čerpáte při školení?

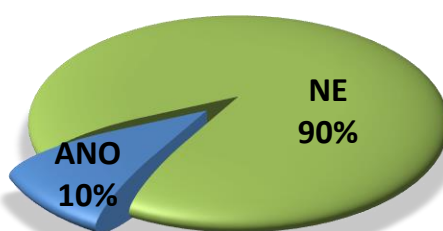

Obrázek 4 - Odpověď na otázku č. 7 v dotazníkovém šetření

Obrázek 4 znázorňuje výsledky 7. otázky dotazníkového šetření. V této otázce, se odpovědi hodně shodovaly, tady byl první bod, kde jsem začala narážet na jiný materiál nebo právě zamýšlenou příručku. Většinou se odpovědi shodovaly jednoznačně a to, že

největší část odkud se čerpá, jsou platné právní předpisy a zkušenosti z praxe. V doplněné odpovědi jiné, jsem našla příklady jako: odborné studie, poznatky účastníků, metodické pokyny nebo internetové zdroje. Nikdo z dotázaných respondentů se nezmínil přímo o některé příručce.

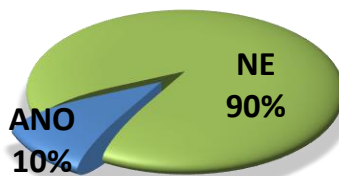
9. Existuje tzv. příručka pro jednotlivce nebo společnosti jak přistupovat k podnikové ekologii?

Obrázek 5 - Odpověď na otázku č. 9 v dotazníkovém šetření

Obrázek 5 znázorňuje výsledky 9. otázky dotazníkového šetření. V této otázce, se odpovědi jednoznačně shodly, avšak kromě jedné. Byl to právě pan Ing. Zdeněk Fildán, který odpověděl, že ano, že opravdu existuje příručka pro společnosti a uvedl i její publikaci, ze které jsem čerpala i v této BP. Jedná se o publikaci pod názvem: *Povinnosti firem v podnikové ekologii: Legislativa životního prostředí v kostce.* (23)

10. Víte o manuálu či příručce, která se hojně využívá v praxi?

Obrázek 6 - Odpověď na otázku č. 10 v dotazníkovém šetření

Obrázek 6 znázorňuje výsledky 10. otázky dotazníkového šetření. V této otázce byly odpovědi identické jako v předchozí otázce č. 9. Zase jediný pan Ing. Zdeněk Fildán uvedl již zmíněnou příručku. Z toho mi jasně vyplývá závěr, že dokonce i školící instituce neví o tom, že by existovala tato publikace či tzv. příručka pro lepší orientaci.

3.10 Příručka

K vytvoření příručky jsem potřebovala právě průzkum z platných právních předpisů a nařízení, který jsem provedla v této bakalářské práci. Vytvořila jsem tzv. „Průvodce uživatele s nakládáním s nebezpečnými chemickými látkami a odpady“, ve kterém jsou součástí různé vzory dokumentů, které bude uživatel potřebovat k vyřešení základních povinností. Kompletní průvodce je součástí přílohy B.

4 DISKUZE

Cílem této bakalářské práce bylo zjistit a posoudit jak to vypadá v praxi s problematikou ohledně nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a odpady. Jak se v této problematice orientuje podnikatelská sféra a jakým způsobem jsou o této problematice informováni. Druhým cílem bylo zjistit, jestli existuje manuál nebo příručka, podle které by se mohla podnikatelská sféra řídit.

Pokud se podívám na výsledky z právních předpisů, vytvoření příručky nebylo zdaleka tak jednoduché, jak jsem si zpočátku myslela. Je to opravdu natolik rozsáhlá problematika, která se dá řešit z různých pohledů a různými způsoby podle toho, z jakého úhlu pohledu se na ni díváme. Pro svou bakalářskou práci jsem si vybrala řešit tuto problematiku z hlediska uživatele. To znamená z pohledu uživatele nebezpečných chemických látek a odpadů. Jsou to většinou PO a PFO, pro které vyplývají z platných právních předpisů povinnosti a ty je nutno plnit podle jasně daných pravidel. Vytvoření příručky byla i pro mou osobu velká výzva. Důsledky tohoto úkolu jsem pocítila až při vytváření průvodce, který je součástí přílohy této práce. Není zdaleka jednoduché opravdu pouze stručně a jasně popsat základní povinnosti, které pro uživatele vyplývají. Jak jsem již zmínila, je to natolik náročná problematika, že posoudit co je důležité a co není, nebo co zařadit do průvodce a co ne, byl opravdu velice náročný úkol. Tento, již vytvořený, průvodce může nyní sloužit, jako základní pomůcka pro povinnosti uživatelů z hlediska nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a odpady. Myslím, že v praxi bude průvodce velkým přínosem, protože čtenář ihned pochopí po přečtení, co musí pro svůj podnik nebo činnost náležitě zařídit. Ráda bych v budoucnu po odbornější konzultaci tohoto průvodce, nabídla spolupráci právě školícím institucím, aby tento materiál poskytly svým klientům, po absolvování školení.

Velice mě překvapily závěry z mého dotazníkového šetření, protože nejen, že jsem dostala odpovědi na mé otázky, ale díky tomuto průzkumu, jsem zjistila, že jedna příručka na trhu již existuje, a je to velice kvalitní publikace. Po prozkoumání této publikace, jsem došla k závěru, že by některé informace již potřebovaly aktualizaci, protože poslední vydání bylo v roce 2013. Od té doby nám prošlo pár právních předpisů

změnou. Hlavně zákon o prevenci závažných havárií. Z mého podrobného rozboru právních předpisů jsem zjistila, že změny jsou rozhodně krokem kupředu. Mám na mysli například posunutí věkové hranice na 18 let při nakládání s NCHL a CHS. Toto je změna, která měla platit již dříve a to bez výjimek.

Z dotazníkového šetření také vyplynulo, že osnovy pro daná školení mají jasně daná pravidla. Což z mého pohledu není úplně dobré řešení. V minulosti, jsem se jednoho tokového školení zúčastnila a vím, že až na pár málo informací, jsem si neodnesla do praxe téměř nic. Byl to jenom chaos v informacích, které jsem stejně nedokázala jakýmkoliv způsobem převést do praxe. Takže závěry ze školení? Téměř nulové. A to se mi potvrdilo i po konzultaci s odborníky, kteří tato školení provádí. Až na výjimku u pana Ing. Zdeňka Fildána. Z šetření jasně vyplynulo, že účastníci chtějí po školitelích alespoň nějaké materiály, do kterých by mohli později nahlédnout. Většinou jsou to prezentace školitelů, které zákazníci na vyžádání dostanou. Z dotazníků se mi také potvrdilo, že nikdo nemá pojem o tom, že už jedna příručka na trhu je. Dokonce i sami školitelé o tom nevědí. Příručka od pana Ing. Zdeňka Fildána slouží jeho klientům právě k tomu, že se dokáží snadněji v této problematice orientovat. Slouží jim jako velmi podrobný návod. Výsledky z tohoto šetření jsou opravdu jasné, bez manuálu nebo příručky, kterou by mohla podnikatelská veřejnost použít, je situace taková, že vždy potřebují dostat informace od odborně způsobilých osob. Díky těmto výsledkům, jsem velice ráda, že se mé domněnky se potvrdily a že vytvoření průvodce nebylo vůbec zbytečné.

5 ZÁVĚR

Závěrem této bakalářské práce je zhodnocení veškerých výsledků, které vzešly jak z mého průzkumu platných právních předpisů, tak z dotazníkového šetření i z konzultací s odborníky.

Výsledky této práce jsou velice překvapivé, a nebojím se říci, že jsou i jednoznačné. Odpověď na mou výzkumnou otázku jestli dokáže podnikatelská veřejnost jednoduše extrahovat příslušné povinnosti týkající se jejich konkrétního oboru podnikání z hlediska nakládání s NCHL a CHS je - NE! Bez odborné pomoci ne. I já musím uznat, že pokud bych nekonzultovala tuto práci s odborníky, jen stěží bych dokázala vypracovat tuto práci a také vytvořit průvodce. Takže opravdu bez odborné pomoci nedokáže podnikatelská veřejnost vyextrahovat své povinnosti z hlediska nakládání s NCHL a CHS. Zároveň jsem našla odpověď i na mou druhou výzkumnou otázku, zda má podnikatelská sféra k dispozici manuál, který by jim pomohl lépe se orientovat v dané problematice. Ano má, ale je to příručka opravdu hodně široká a rozsáhlá na to, aby veřejnost dokázala extrahovat základní povinnosti, které se týkají jejich konkrétního oboru podnikání. Proto jsem opravdu velice ráda za to, že dávám veřejnosti k dispozici mého průvodce, který je seznámí se základy povinností, které vyplývají pro uživatele, který nakládá s nebezpečnými chemickými látkami a odpady.

6 SEZNAM INFORMAČNÍCH ZDROJŮ

1. ČESKO. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2016 [cit. 8. 8. 2016]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262>
2. ČESKO. Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2016 [cit. 4. 8. 2016]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-258>
3. ČESKO. Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon). In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2016 [cit. 6. 8. 2016]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-350>
4. ČESKO. Zákon č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií). In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2016 [cit. 4. 8. 2016]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-224>
5. ČESKO. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů ČR, ročník 2000, částka 73*. Dostupné na: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239> [cit. 2014-05-01]. ISSN 1211-1244

6. ČESKO. Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2016 [cit. 10. 8. 2016]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-185>
7. PRŮKA, Karel, Štefan GYÖRÖG a Radmila ŘEPOVÁ. *NAKLÁDÁNÍ S CHEMICKÝMI LÁTKAMI A SMĚSMI V PRAXI: Právní předpisy pro nakládání s chemickými látkami a směsmi*. EKONOX, s.r.o, konzultační a poradenská společnost v oblasti životního prostředí. Pardubice, 2014.
8. ČESKO. Zákon č. 133/1985 Sb., České národní rady o požární ochraně. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2016 [cit. 11. 8. 2016]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133>
9. ČESKO. Nařízení vlády č. 192/1988 Sb., České socialistické republiky o jedech a některých jiných látkách škodlivých zdraví. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2016 [cit. 11. 8. 2016]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1988-192>
10. Předpis 157/1998 Sb.: Zákon o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých dalších zákonů. *POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY: Sbírka zákonů a mez. smluv* [online]. [cit. 2016-08-11]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=157&r=1998>
11. Předpis 353/1999 Sb.: Zákon o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky a o změně zákona č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií). *POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY: Sbírka zákonů a mez. smluv* [online]. [cit. 2016-08-11]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?r=1999&cz=353>

12. ČESKO. Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2016 [cit. 11. 8. 2016]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-238>
13. ČESKO. Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2016 [cit. 11. 8. 2016]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>
14. ČESKO. Zákon č. 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2016 [cit. 11. 8. 2016]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-356>
15. Nařízení REACH: Porozumět nařízení REACH. *ECHA EUROPEAN CHEMICALS AGENCY: Agentura Evropské unie* [online]. [cit. 2016-08-06]. Dostupné z: <https://echa.europa.eu/cs/regulations/reach/understanding-reach>
16. ČESKO. Zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými přípravky a o změně zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií). In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2016 [cit. 11. 8. 2016]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-59>

17. Nařízení CLP: Porozumět nařízení CLP. *ECHA EUROPEAN CHEMICALS AGENCY: Agentura Evropské unie* [online]. [cit. 2016-08-06]. Dostupné z: <https://echa.europa.eu/regulations/clp/understanding-clp>
18. ČESKO. Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2016 [cit. 11. 8. 2016]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-634>
19. ČESKO. Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru). In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2016 [cit. 11. 8. 2016]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-320>
20. ZADRAŽILOVÁ, D. a kol. *Společenská odpovědnost podniků. Transparentnost a etika v podnikání*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-192-5 (brož.)
21. ČESKO. Vyhláška č. 94/2016 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2016 [cit. 11. 8. 2016]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-94>
22. Zákon o ochraně veřejného zdraví: Nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky. *Zákony-online* [online]. [cit. 2016-08-04]. Dostupné z: <http://zakony-online.cz/?s110&q110=44>
23. ČESKO. Vyhláška č. 428/2004 Sb., o získání odborné způsobilosti k nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky klasifikovanými jako vysoce toxické. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2016 [cit. 12. 8. 2016]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-428>

24. FILDÁN, Zdeněk. *Povinnosti firem v podnikové ekologii: Legislativa životního prostředí v kostce*. 7. Tachov: EnviGroup, 2013. ISBN 978-80-904215-5-4.
25. ČESKO. Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2016 [cit. 12. 8. 2016]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-254>
26. ČESKO. Zákon č. 61/1988 Sb., České národní rady o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2016 [cit. 12. 8. 2016]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1988-61>
27. ČESKO. Zákon č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci). In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2016 [cit. 6. 8. 2016]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-309>
28. ČESKO. Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2016 [cit. 6. 8. 2016]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2007-361>
29. ČESKO. Vyhláška č. 432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2016 [cit. 6. 8. 2016]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-432>

30. Písenná pravidla o bezpečnosti, ochraně zdraví a ochraně životního prostředí při práci s nebezpečnými chemickými látkami a směsmi: Text „Pravidel“. Hygienická stanice hlavního města Prahy: Hygiena práce [online]. [cit. 2016-08-13]. Dostupné z: http://hygpraha.cz/dokumenty/pisemna-pravidla-o-bezpecnosti-ochrane-zdravi-a-ochrane-zivotniho-prostredi-pri-praci-s-nebezpecnymi-chemickymi-latkami-a-smesmi-2360_2360_44_1.html
31. Odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví: Prevence závažných havárií. *Oficiální internetový portál Jihočeského kraje.: Krajský úřad* [online]. [cit. 2016-08-13]. Dostupné z: http://www.kraj-jihocesky.cz/1032/prevence_zavaznych_havarii.html

7 SEZNAM ILUSTRACÍ

7.1 Seznam ilustrací

Obrázek 1-Odpověď na otázku č. 1 v dotazníkovém šetření (vlastní zpracování).....	56
Obrázek 2-Odpověď na otázku č. 2 v dotazníkovém šetření (vlastní zpracování)	56
Obrázek 3-Odpověď na otázku č. 3 v dotazníkovém šetření (vlastní zpracování)	57
Obrázek 4-Odpověď na otázku č. 7 v dotazníkovém šetření (vlastní zpracování)	57
Obrázek 5-Odpověď na otázku č. 9 v dotazníkovém šetření (vlastní zpracování)	58
Obrázek 6-Odpověď na otázku č. 10 v dotazníkovém šetření (vlastní zpracování)	58

8 SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha A: Dotazník (vlastní zpracování)
- Příloha B: Příručka (vlastní zpracování), (1-31)

8.1 Seznam příloh v příručce

- Příloha A: Písemná pravidla (30), (31)
- Příloha B: Protokol o nezařazení (31)
- Příloha C: Protokol o zařazení objektu (31)

8.2 Příloha A: Dotazník

DOTAZNÍK ENVIRONMENTÁLNÍ OBLASTI (z hlediska nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a odpady)

NÁZEV SPOLEČNOSTI:

Odpovědná osoba (Jméno a Příjmení) :

Adresa:

PSČ: Město:

Tel. : Email:

Školící instituce: ANO NE

Zaškrtnete nebo vyplňte následujících otázky a odpovědi:

1.	Provádíte kurzy z hlediska podnikové ekologie? ☐ ANO Uvedte:..... ☐ NE
2.	Je velká poptávka po kurzech podnikové ekologie? (Jak pro jednotlivce, tak pro společnosti?) ☐ ANO ☐ NE
3.	Je prováděno monitorování potřeb a požadavků zákazníků? Nebo jsou jasné dané osnovy jednotlivých školení? ☐ ANO Uvedte:..... ☐ NE, jsou jasné dané osnovy.
4.	Jak často provádíte školení na podnikovou ekologii a kolik účastníků se v průměru účastní? Uvedte:.....
5.	Jakým způsobem máte rozdělená školení, co spadá pod podnikovou ekologii? Prosím uveďte názvy jednotlivých kurzů. Nebo máte školíte základy ke každému tématu v podnikové ekologii? Uvedte:.....

6.	Jakým způsobem probíhají kurzy či školení v praxi? Uvedte:.....
7.	Z čeho čerpáte při školení? ☐ aktuální znění zákonů, platná legislativa ☐ zkušenosti z praxe ☐ Jiné Uvedte:.....
8.	Ze kterých zákonů čerpáte? Stačí jen čísla zákonů. Uvedte:.....
9.	Existuje tzv. příručka pro jednotlivce nebo společnosti jak přistupovat k podnikové ekologii? ☐ ANO Uvedte název publikace:..... ☐ NE, nebo o ní nevím.
10.	Víte o manuálu či příručce, která se hojně využívá v praxi? ☐ ANO Uvedte název publikace:..... ☐ NE, není mi známo.

KOMENTÁŘ:

Prohlášení:

Prohlašuji, že odpovědi uvedené v dotazníku jsou správné, pravdivé a plně vyjadřují reálnou praxi dle prováděných metod školení a kurzů.

Datum:

.....
Zástupce za společnost

8.3 Příloha B: Příručka

PRŮVODCE

PRŮVODCE UŽIVATELE S NAKLÁDÁNÍM S NEBEZPEČNÝMI CHEMICKÝMI LÁTKAMI A ODPADY

Průvodce uživatele nebezpečných chemických látek a odpadů při nakládání s nimi podle povinností stanovených vybranými právními předpisy.

Tábor 2016

Veronika Neužilová

PRŮVODCE

PRŮVODCE UŽIVATELE S NAKLÁDÁNÍM S NEBEZPEČNÝMI CHEMICKÝMI LÁTKAMI A ODPADY

Průvodce uživatele nebezpečných chemických látek a odpadů při nakládání s nimi

podle povinností stanovených

zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

zákonem č. 258/200 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých
souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

zákonem č. č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně
některých zákonů (chemický zákon)

zákonem č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými
nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č.
634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o
prevenci závažných havárií)

a zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění
pozdějších předpisů

➔

1 ZÁKON Č. 262/2006 SB., ZÁKONÍK PRÁCE, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ

Zaměstnavatel je povinen zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví, která se týkají výkonu práce.

Zaměstnavatel je povinen soustavně vyhledávat nebezpečné činitele a procesy pracovního prostředí a pracovních podmínek, zjišťovat jejich příčiny a zdroje. Na základě tohoto zjištění vyhledávat a hodnotit rizika a přijímat opatření k jejich odstranění a provádět taková opatření, aby v důsledku příznivějších pracovních podmínek a úrovně rozhodujících faktorů práce dosud zařazené podle zvláštního právního předpisu jako rizikové mohly být zařazeny do kategorie nižší.

K tomu je povinen pravidelně kontrolovat úroveň bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zejména stav výrobních a pracovních prostředků a vybavení pracovišť a úroveň rizikových faktorů pracovních podmínek, a dodržovat metody a způsob zjištění a hodnocení rizikových faktorů podle zvláštního právního předpisu.

Zaměstnavatel je povinen přijmout opatření pro případ zdolávání mimořádných událostí, jako jsou havárie, požáry a povodně, jiná vážná nebezpečí a evakuace zaměstnanců včetně pokynů k zastavení práce a k okamžitému opuštění pracoviště a odchodu do bezpečí; při poskytování první pomoci spolupracuje s poskytovatelem pracovních lékařských služeb.

Zaměstnavatel je povinen zajistit a určit podle druhu činnosti a velikosti pracoviště potřebný počet zaměstnanců, kteří organizují poskytnutí první pomoci, zajišťují přivolání zejména poskytovatele zdravotnické záchranné služby, Hasičského záchranného sboru České republiky a Policie České republiky a organizují evakuaci zaměstnanců.

2 ZÁKON Č. 258/200 SB., O OCHRANĚ VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ A O ZMĚNĚ NĚKTERÝCH SOUVISEJÍCÍCH ZÁKONŮ, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ

- *při nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a směsmi mít neustále k dispozici aktualizované bezpečnostní listy a řídit se jimi*
- *nebezpečné chemické látky a směsi uchovávat v původních obalech označených původními informačními štítky*
- *pro nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a směsmi, klasifikovanými jako vysoce toxické, zajistit fyzickou osobu odborně způsobilou buď jako stálého zaměstnance, nebo jako externího spolupracovníka*
- *jednotlivé činnosti v rámci nakládání s vysoce toxickými chemickými látkami a směsmi může vykonávat i zaměstnanec, kterého fyzická osoba odborně způsobilá prokazatelně zaškolila (písemný záznam uchovávat po dobu 3 let)*
- *opakované proškolení provádět nejméně jedenkrát za 2 roky (písemný záznam uchovávat po dobu 3 let)*
- *zpracovat písemná pravidla pro každé pracoviště, na kterém je nakládáno s nebezpečnými chemickými látkami a směsmi a projednat je (zaslat k posouzení ve dvou výtiscích) s příslušným pracovištěm Krajské hygienické stanice.*

2.1 Vzor písemných Pravidel:

Příloha A: Písemná pravidla

Písemná pravidla o bezpečnosti, ochraně zdraví a ochraně životního prostředí při práci s nebezpečnými chemickými látkami a směsmi.

klasifikovanými jako vysoce toxické, toxické, žíravé nebo

karcinogenní (R49), mutagenní (R46) a toxické pro reprodukci (R60, 61)

Obsah:

1. Identifikace zaměstnavatele (provozovatele)
2. Identifikace pracovišť, pro která jsou Pravidla vydána
3. Identifikace chemických látek nebo chemických přípravků
4. Důležitá telefonní čísla
5. Seznam použitých R-vět a S-vět
6. Seznam použitých H-vět a P-vět

Zpracovatel:

Datum zpracování:

Tato pravidla musí být volně dostupná zaměstnancům na pracovišti a obsahují zejména informace

o nebezpečných vlastnostech chemických látek a chemických přípravků (směsí), se kterými nakládají zaměstnanci vojenského útvaru, pokyny pro bezpečnost, ochranu zdraví a ochranu životního prostředí, pokyny pro první předlékařskou pomoc a postup při nehodě.

Místně příslušný orgán ochrany veřejného zdraví:

Krajská hygienická stanice Jihočeského kraje se sídlem v Českých Budějovicích,
územní pracoviště ...

Datum projednání:

1. Identifikace zaměstnavatele (provozovatele)

Název	
Adresa	
ICO	

2. Identifikace pracovišť, pro která jsou Pravidla vydána

Provozovna	
Adresa	

3. Identifikace chemických látek nebo chemických přípravků

Název	
Složení	
Charakteristika	
Klasifikace	
R-věty	
S-věty	
První pomoc	
- vdechování	
- styk s pokožkou	
- styk s okem	
- požití	
Ochrana ŽP	
Postup při nehodě	
Skladování	
Likvidace obalů	
Max. uloženo	

4. Důležitá telefonní čísla

Název organizace (zařízení)	Telefon
Jednatel / ředitel	
Lékařská pohotovostní služba	155
Telefonní centrum tísňového volání	112
Krajská hygienická stanice Jihočeského kraje se sídlem v Českých Budějovicích, územní pracoviště ...	

5. Seznam použitých R-vět a S-vět

R-věty	
S-věty	

6. Seznam použitých H-vět a P-vět

H-věty	

P-věty	

2.2 Pracovní podmínky pracovišť s výskytem NCHL a CHS

- Na pracovištích s výskytem rizikových faktorů je zaměstnavatel povinen plnit stanovené povinnosti.

- Pokud se na pracovištích zaměstnavatele vyskytují rizikové faktory, je zaměstnavatel povinen pravidelně, pokud dojde ke změně podmínek práce, měřením zjišťovat a kontrolovat hodnoty rizikových faktorů a zabezpečit, aby byly vyloučeny nebo alespoň omezeny na nejmenší rozumně dosažitelnou míru.

- Rizikové faktory pracovních podmínek, jejich členění, hygienické limity, způsob jejich zjišťování a hodnocení a minimální rozsah opatření k ochraně zdraví zaměstnance stanoví prováděcí právní předpis a to Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci.

- Podle míry výskytu faktorů, se podle jejich rizikovosti rozdělují do 4 kategorií.

- Zaměstnavatel je tedy povinen provést kategorizaci prací.

Kategorizaci prací zaměstnavatel provede dle 4 kategorií, které jsou ve vyhlášce č. 432/2003 Sb. (dále jen „vyhláška o kategorizaci prací“)

3 ZÁKON Č. 350/2011 SB., O CHEMICKÝCH LÁTKÁCH A CHEMICKÝCH SMĚSÍCH A O ZMĚNĚ NĚKTERÝCH ZÁKONŮ (CHEMICKÝ ZÁKON)

- Pro uživatele nebezpečné chemické látky a chemické směsi nevyplyvají žádné přímé povinnosti – odpovědnost za zjištění jejich nebezpečnosti a za rozhodování o jejich klasifikaci, označení a balení nesou výrobci a dovozci (distributoři).

4 ZÁKON Č. 224/2015 SB., O PREVENCI ZÁVAŽNÝCH HAVÁRIÍ ZPŮSOBENÝCH VYBRANÝMI NEBEZPEČNÝMI CHEMICKÝMI LÁTKAMI NEBO CHEMICKÝMI SMĚSMI A O ZMĚNĚ ZÁKONA Č. 634/2004 SB., O SPRÁVNÍCH POPLATCÍCH, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ, (ZÁKON O PREVENCI ZÁVAŽNÝCH HAVÁRIÍ)

- vypracovat seznam (uvádějící druh, množství, klasifikaci a fyzikální formu všech nebezpečných látek umístěných v objektu),
- na základě seznamu provést součet poměrných množství nebezpečných látek umístěných v objektu a na základě seznamu a součtu poměrných množství nebezpečných látek umístěných v objektu zpracovat Protokol o nezařazení nebo Návrh na zařazení objektu do skupiny A nebo do skupiny B

4.1 Vzor Protokolu o nezařazení:

Příloha B: Protokol o nezařazení

Protokol o nezařazení
Příloha č. 1 k zákonu č. 224/2015 Sb.,
o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o
změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (zákon o prevenci závažných havárií)

Protokol o nezařazení

Název objektu:	
Ulice:	
Místo a PSČ:	
Zeměpisné souřadnice:	
Tel./fax/e-mail:	

Název:	
Sídlo:	
Místo a PSČ:	
Tel./fax/e-mail:	
IČO:	

Druh, množství, klasifikace a fyzikální skupenství všech nebezpečných látek umístěných v objektu			
Látka	Množství v tunách	Klasifikace látky*	Fyzikální forma látky

* Látky a směsi, včetně výbušných, se klasifikují podle nařízení (ES) č. 1272/2008 v platném znění

11

Popis výpočtu součtu poměrných množství nebezpečných látek umístěných v objektu

Viz pod tabulkou uvedený postup

Postup pro sčítání poměrného množství nebezpečných látek umístěných v objektu

1. Nebezpečné látky spadající do kategorií nebezpečnosti uvedených v sloupci 1 tabulky I přílohy č. 1 k zákonu podléhají kvalifikačním množstvím stanoveným v sloupcích 2 a 3.

2. Nebezpečná látka umístěná v objektu pouze v množství stejném nebo menším než 2 % množství nebezpečné látky uvedené v tabulce I nebo tabulce II nebude pro účely výpočtu celkového umístěného množství nebezpečné látky uvažována, pokud její umístění v objektu je takové, že nemůže působit jako iniciátor závažné havárie nikde na jiném místě objektu.

3. Pokud nebezpečná látka nebo více nebezpečných látek uvedených v tabulce II náleží také do některé skupiny s vybranou nebezpečnou vlastností uvedené v tabulce I, použije se pro jejich zařazení do skupiny A nebo skupiny B množství uvedené v tabulce II.

4. Jde-li o nebezpečnou látku, která má více nebezpečných vlastností uvedených v tabulce I, použije se pro její zařazení do skupiny A nebo skupiny B nejnižší množství z množství uvedených u jejich nebezpečných vlastností v tabulce I.

5. Látky a směsi se klasifikují podle nařízení (ES) č. 1272/2008, v platném znění.

6. Uvedená kvalifikační množství se vztahují vždy na jednotlivý objekt provozovatele.

7. V případě, že je nebezpečná látka umístěna na více místech objektu, provede se součet všech dílčích množství jednoho druhu nebezpečné látky, která jsou v objektu umístěna. Tento součet je výchozím množstvím nebezpečné látky, podle kterého se objekt zařadí do skupiny A nebo B. Pro použití pravidla sčítání se však použijí nejnižší kvalifikační množství pro každou skupinu kategorií v písmenech a), b) a c) odpovídající příslušné kvalifikaci.

8. Vzorec pro sčítání poměrného množství nebezpečných látek

U objektů, ve kterých není přítomna žádná jednotlivá látka nebo směs v množství přesahujícím nebo rovnajícím se příslušným kvalifikačním množstvím, se používá následující pravidlo pro zjištění, zda se na objekt vztahují povinnosti provozovatele podle tohoto zákona:

$$N = \sum_{i=1}^n \frac{q_i}{Q_i}$$

kde:

q_i = množství nebezpečné látky i umístěné v objektu,
 Q_i = příslušné množství nebezpečné látky i uváděné v sloupci 2 (při posuzování objektu k zařazení do skupiny A) nebo sloupci 3 (při posuzování objektu k zařazení do skupiny B) tabulky I nebo tabulky II,
 n = počet nebezpečných látek,
 N = ukazatel vyjadřující součet poměrů q_i ku Q_i .

Toto pravidlo se používá při posuzování nebezpečnosti pro zdraví, fyzikální nebezpečnosti a nebezpečnosti pro životní prostředí. Musí se proto použít třikrát:

- k sečtení nebezpečných látek uvedených v tabulce I, které spadají do třídy akutní toxicita, kategorií 1, 2 nebo 3 (inhalační cesta expozice) nebo toxicita pro specifické cílové orgány – jednorázová expozice kategorie 1, s nebezpečnými látkami spadajícími do oddílu H tříd H1 až H3;
- k sečtení nebezpečných látek uvedených v tabulce I, které jsou výbušniny, hořlavé plyny, hořlavé aerosoly,

oxidující plyny, hořlavé kapaliny, samovolně reagující látky a směsi, organické peroxidy, samozápalné kapaliny a tuhé látky, oxidující kapaliny a tuhé látky, s nebezpečnými látkami spadajícími do oddílu P tříd P1 až P8;

- k sečtení nebezpečných látek uvedených v tabulce I, které spadají mezi nebezpečné pro vodní prostředí, akutně kategorie 1, chronicky kategorie 1 nebo chronicky kategorie 2, s nebezpečnými látkami spadajícími do oddílu E tříd E1 a E2.

Příslušná ustanovení tohoto zákona se použijí, jestliže kterýkoliv ze součtů získaný pro a), b) nebo c) je větší než nebo roven 1.

9. Pro účely tohoto zákona se plynem rozumí každá látka, jejíž absolutní tlak par při teplotě 20 st. C se rovná 101,3 kPa nebo je větší, kapalinou rozumí každá látka, která není definována jako plyn a která není pevnou látkou při teplotě 20 st. C a standardním tlaku 101,3 kPa.

10. V případě, že v sloupci 2 tabulky II není uvedeno kvalifikační množství nebezpečné látky, je pro tuto látku stanovena pouze skupina B.

11. Se směsmi se zachází stejným způsobem jako s čistými látkami, pokud zůstávají v rámci mezí koncentrace stanovených podle jejich vlastností nařízením (ES) č. 1272/2008 v poznámce 1 nebo jeho posledním přizpůsobením technickému pokroku, pokud není výslovně udáno procento složení nebo jiný popis.

12. Nebezpečné látky, na které se nevztahuje nařízení (ES) č. 1272/2008, ale přesto jsou nebo by mohly být v objektu přítomny a mají nebo by mohly mít za podmínek existujících v objektu rovnocenné vlastnosti z hlediska potenciálu závažné havárie, včetně odpadu, budou dočasně zařazeny do nevhodnější kategorie nebo přiřazeny k nevhodnější jmenovitě uvedené kategorii nebo nebezpečné látce spadající do oblasti působnosti tohoto zákona.

13. U nebezpečných látek, jejichž vlastnosti vedou k více než jedné klasifikaci, se pro účely tohoto zákona použije nejvyšší kvalifikační množství.

Datum

Podpis statutárního orgánu

- *protokol o nezařazení (nebo jeho aktualizaci) zaslat krajskému úřadu do 1 měsíce ode dne, kdy množství nebezpečné látky umístěné v objektu přesáhne 2 % množství uvedeného v příloze č. 1 k tomuto zákonu v sloupci 2 tabulky I nebo II*

- *protokol o nezařazení aktualizovat po každém zvýšení množství nebezpečné látky umístěné v objektu přesahujícím 10 % dosavadního množství nebezpečné látky umístěné v objektu nebo při umístění další nebezpečné látky v objektu, která dosud nebyla v seznamu uvedena*

4.2 Vzor Návrhu na zařazení do skupiny A nebo skupiny B:

Příloha C: Protokol na zařazení objektu

Návrh na zařazení objektu do skupiny A nebo skupiny B
Příloha č. 1 k zákonu č. 224/2015 Sb.,
o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o
změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (zákon o prevenci závažných havárií)

Návrh na zařazení objektu do skupiny A nebo skupiny B

Identifikační údaje objektu	
Název objektu:	
Ulice:	
Místo a PSČ:	
Zeměpisné souřadnice:	
Tel./fax/e-mail:	
IČO:	

Identifikační údaje fyzické osoby oprávněné jednat za provozovatele			
Jméno:		Jméno:	
Příjmení:		Příjmení:	
Bydliště:		Bydliště:	

Druh, množství, klasifikace a fyzikální skupenství všech nebezpečných látek umístěných v objektu

Látka	Množství v tunách	Klasifikace látky*	Fyzikální forma látky

* Látky a směsi, včetně výbušných, se klasifikují podle nařízení (ES) č. 1272/2008 v platném znění

Popis stávající nebo plánované činnosti provozovatele

Podle obchodního nebo živnostenského rejstříku

Popis a grafické znázornění okolí objektu se všemi prvky, které mohou závažnou havárii způsobit nebo zhoršit její následky

Blank space for description and graphical representation of the surroundings of the object, including all elements that could cause or worsen a serious accident or its consequences.

Údaje o množství nebezpečných látek umístěných v objektu použitých při výpočtu součtu poměrných množství

Údaje o množství nebezpečných látek v objektu nebo zařízení			
Tabulka I Kategorie nebezpečných látek Kategorie nebezpečnosti v souladu s nařízením (ES) č. 1272/2008	množství v tunách		
	sloupec 1	sloupec 2	uloženo
Oddíl „H“ – NEBEZPEČNOST PRO ZDRAVÍ			
H1 AKUTNÍ TOXICITA kategorie 1, všechny cesty expozice	5	20	
H2 AKUTNÍ TOXICITA — kategorie 2, všechny cesty expozice — kategorie 3, inhalační cesta expozice (viz poznámka 1)	50	200	
H3 TOXICITA PRO SPECIFICKÉ CÍLOVÉ ORGÁNY – JEDNORÁZOVÁ EXPOZICE Toxicita pro specifické cílové orgány – jednorázová expozice kategorie 1	50	200	
Oddíl „P“ – FYZIKÁLNÍ NEBEZPEČNOST			
P1a VÝBUŠNINY (viz poznámka 2) — nestabilní výbušniny, nebo — výbušniny, oddíl 1.1, 1.2, 1.3, 1.5 nebo 1.6, nebo — látky nebo směsi, které mají výbušné vlastnosti podle metody A.14 dle nařízení (ES) č. 440/2008 (viz poznámka 3) a nenáleží do třídy nebezpečnosti organické peroxidy nebo samovolně reagující látky a směsi	10	50	
P1b VÝBUŠNINY (viz poznámka 8) Výbušniny, oddíl 1.4 (viz poznámka 4)	50	200	

P2 HOŘLAVÉ PLYNY Hořlavé plyny, kategorie 1 nebo 2	10	50	
P3a HOŘLAVÉ AEROSOLY (viz poznámka 5.1) „Hořlavé“ aerosoly kategorie 1 nebo 2 obsahující hořlavé plyny kategorie 1 nebo 2 nebo hořlavé kapaliny kategorie 1	150 (čisté)	500 (čisté)	
P3b HOŘLAVÉ AEROSOLY (viz poznámka 5.1) „Hořlavé“ aerosoly kategorie 1 nebo 2 neobsahující hořlavé plyny kategorie 1 nebo 2 ani hořlavé kapaliny kategorie 1 (viz poznámka 5.2)	5000 (čisté)	50000 (čisté)	
P4 OXIDUJÍCÍ PLYNY Oxidující plyny, kategorie 1	50	200	
P5a HOŘLAVÉ KAPALINY — Hořlavé kapaliny, kategorie 1, nebo — hořlavé kapaliny kategorie 2 nebo 3 udržované za teplot nad jejich bodem varu nebo — jiné kapaliny s bodem vzplanutí ≤ 60 °C, udržované za teplot nad jejich bodem varu (viz poznámka 6)	10	50	
P5b HOŘLAVÉ KAPALINY — Hořlavé kapaliny kategorie 2 nebo 3, u kterých zejména podmínky zpracování jako vysoký tlak nebo vysoká teplota mohou vytvořit nebezpečí závažné havárie, nebo — jiné kapaliny s bodem vzplanutí ≤ 60 °C, u kterých zejména podmínky zpracování jako vysoký tlak nebo vysoká teplota mohou vytvořit nebezpečí závažné havárie (viz poznámka 6)	50	200	
P5c HOŘLAVÉ KAPALINY Hořlavé kapaliny, kategorie 2 nebo 3, nespádající pod položky P5a a P5b	5000	50000	
P6a SAMOVOLNĚ REAGUJÍCÍ LÁTKY A SMĚSI A ORGANICKÉ PEROXIDY Samovolně reagující látky a směsi, typ A nebo B, nebo organické peroxidy, typ A nebo B	10	50	
P6b SAMOVOLNĚ REAGUJÍCÍ LÁTKY A SMĚSI A ORGANICKÉ PEROXIDY Samovolně reagující látky a směsi, typ C, D, E nebo F, nebo organické peroxidy, typ C, D, E nebo F	50	200	
P7 SAMOZÁPALNÉ kapaliny a tuhé látky Samozápalné kapaliny, kategorie 1 Samozápalné tuhé látky, kategorie 1	50	200	
P8 OXIDUJÍCÍ KAPALINY A TUHÉ LÁTKY Oxidující kapaliny, kategorie 1, 2 nebo 3, nebo oxidující tuhé látky, kategorie 1, 2 nebo 3	50	200	

Oddíl „E“ – nebezpečnost pro životní prostředí			
E1 Nebezpečnost pro vodní prostředí v kategorii akutní 1 nebo chronická 1	100	200	
E2 Nebezpečnost pro vodní prostředí v kategorii chronická 2	200	500	
Oddíl „O“ – JINA NEBEZPEČNOST			
O1 Látky nebo směsi se standardní větou o nebezpečnosti EUH014	100	500	
O2 Látky a směsi, které při styku s vodou uvolňují hořlavé plyny, kategorie 1	100	500	
O3 Látky nebo směsi se standardní větou o nebezpečnosti EUH029	50	200	

Údaje o množství nebezpečných látek v objektu nebo zařízení			
Tabulka II Jmenovitě vybrané nebezpečné látky	množství v tunách		
	sloupec 1	sloupec 2	uloženo
1. Dusičnan amonný (viz poznámka 7)	5000	10000	
2. Dusičnan amonný (viz poznámka 8)	1250	5000	
3. Dusičnan amonný (viz poznámka 9)	350	2500	
4. Dusičnan amonný (viz poznámka 10)	10	50	
5. Dusičnan draselný (viz poznámka 11)	5000	10000	
6. Dusičnan draselný (viz poznámka 12)	1250	5000	
7. Oxid arseničný, kyselina arseničná nebo její soli (CAS 1303-28-2)	1	2	
8. Oxid arsenitý, kyselina arsenitá nebo její soli (CAS 1327-53-3)		0,1	
9. Brom (CAS 7726-95-6)	20	100	
10. Chlor (CAS 7782-50-5)	10	25	
11. Sloučeniny niklu v inhalovatelné práškové formě: oxid nikelnatý, oxid nikličitý, sulfid nikelnatý, sulfid niklitý, oxid niklitý		1	
12. Ethylenimin (CAS 151-56-4)	10	20	
13. Fluor (CAS 7782-41-4)	10	20	
14. Formaldehyd (koncentrace ≥ 90 %) (CAS 50-00-0)	5	50	
15. Vodík (CAS 1333-74-0)	5	50	
16. Chlorovodík (zkapalněný plyn) (CAS 7647-01-0)	25	250	
17. Alkyly olova	5	50	

6

18. Zkapalněné hořlavé plyny, kategorie 1 nebo 2 (včetně LPG) a zemní plyn (viz poznámka 13)	50	200	
19. Acetylen (CAS 74-86-2)	5	50	
20. Ethylenoxid (CAS 75-21-8)	5	50	
21. Propylenoxid (CAS 75-56-9)	5	50	
22. Methanol (CAS 67-56-1)	500	5000	
23. 4, 4'-metylen bis (2-chloranilin) nebo jeho soli, v práškové formě (CAS 101-14-4)		0,01	
24. Methylsokyanát (CAS 624-83-9)		0,15	
25. Kyslík (CAS 7782-44-7)	200	2000	
26. 2,4-toluen disokyanát (CAS 584-84-9) 2,6-toluen disokyanát (CAS 91-08-7)	10	100	
27. Karbonyldichlorid (fosgen) (CAS 75-44-5)	0,3	0,75	
28. Arsan (arsenovodík) (CAS 7784-42-1)	0,2	1	
29. Fosfan (fosforvodík) (CAS 7803-51-2)	0,2	1	
30. Chlorid simatý (CAS 10545-99-0)		1	
31. Oxid sirový (CAS 7446-11-9)	15	75	
32. Polychlordibenzofurany a polychlordibenzodioxiny (včetně TCDD), kalkulované jako ekvivalent TCDD (viz poznámka 14)		0,001	
33. Tyto KARCINOGENY nebo směsi obsahující tyto karcinogeny v koncentracích vyšších než 5 % hmotnostních: 4-aminobifenyl nebo jeho soli, benzotrchlorid, benzidin nebo jeho soli, bis(chlormethyl)ether, chlormethylmethylether, 1,2-dibrommethan, diethylsulfát, dimethylsulfát, dimethylkarbamoylchlorid, 1,2-dibrom-3-chlorpropan, 1,2-dimethylhydrazin, dimethylnitrosoamin, hexametylfosfortriimid, hydrazin, 2-naftylamin nebo jeho soli, 4-nitrodifenyl a 1,3-propansulton	0,5	2	
34. Ropné produkty a alternativní paliva a) benzíny a primární benzíny, b) letecké petroleje (včetně paliva pro reaktivní motory), c) plynové oleje (včetně motorové nafty, topných olejů pro domácnost a směsí plynových olejů) d) těžké topné oleje e) alternativní paliva sloužící ke stejným účelům a mající podobné vlastnosti, pokud jde o hořlavost a nebezpečnost pro životní prostředí jako produkty uvedené v písmenech a) až d)	2500	25000	
35. Bezvodý amoniak (CAS 7664-41-7)	50	200	

0

36. Fluorid boritý (CAS 7837-07-2)	5	20	
37. Sirovodík (CAS 7783-06-4)	5	20	
38. Piperidin (CAS 110-89-4)	50	200	
39. Bis(2-dimethylaminoethyl)methylamin (CAS 3030-47-5)	50	200	
40. 3-(2-ethylhexyloxy)propylamin (CAS 5397-31-9)	50	200	
41. Směsi (*) chlomanu sodného klasifikované ve třídě akutní toxicita pro vodní prostředí, kategorie 1 [H400] obsahující méně než 5 % aktivního chlóru a neklasifikované v žádné jiné kategorii nebezpečnosti v tabulce I přílohy I. ----- (*) Za předpokladu, že směs při nepřítomnosti chlomanu sodného nebude klasifikována ve třídě akutní toxicita pro vodní prostředí 1 [H400].	200	500	
42. Propylamin (viz poznámka 15) (CAS 107-10-8)	500	2000	
43. Tert-butyl-akrylát (viz poznámka 15) (CAS 1663-39-4)	200	500	
44. 2-methyl-3-butennitril (viz poznámka 15) (CAS 16529-56-9)	500	2000	
45. Tetrahydro-3,5-dimethyl-1,3,5-thiadiazin-2-thion (Dazo-met) (viz poznámka 15) (CAS 533-74-4)	100	200	
46. Methyl-akrylát (viz poznámka 15) (CAS 96-33-3)	500	2000	
47. 3-methylpyridin (viz poznámka 15) (CAS 108-89-6)	500	2000	
48. 1-brom-3-chlorpropan (viz poznámka 15) (CAS 109-70-6)	500	2000	

POZNÁMKY

1. Nebezpečné látky spadající do třídy akutní toxicita kategorie 3 orální cestou expozice (H 301) spadají do třídy nebezpečnosti H2 AKUTNÍ TOXICITA v těch případech, kdy nelze odvodit ani klasifikaci akutní inhalační toxicity ani klasifikaci akutní dermální toxicity, například v důsledku nedostatku přesvědčivých údajů o inhalační a dermální toxicitě.

2. Třída nebezpečnosti výbušniny obsahuje výbušné předměty (viz oddíl 2.1 přílohy I nařízení (ES) č. 1272/2008). Je-li známo množství výbušné látky nebo směsi obsažené v předmětu, uvažuje se pro účely tohoto zákona toto množství. Není-li množství výbušné látky nebo směsi obsažené v předmětu známo, považuje se pro účely tohoto zákona za výbušninu celý předmět.

3. Zkoušení výbušných vlastností látek a směsí je nezbytné pouze tehdy, pokud se screeningovou zkouškou podle části 3 přílohy 6 Doporučení OSN pro přepravu nebezpečného zboží: Příručka zkoušek a kritérií (dále jen „příručka zkoušek a kritérií OSN“) (více pokynů k promítnutí testu naleznete v popisu metody A.14, viz nařízení Komise (ES) č. 440/2008 ze dne 30. května 2008, kterým se stanoví zkušební metody podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (Úř. věst. L 142, 31. 5. 2008, s. 11.) zjistí, že látka nebo směs může mít výbušné vlastnosti.

4. Jsou-li výbušniny spadající do oddílu 1.4 vybaleny z obalu nebo znovu zabaleny, zařazují se v souladu s nařízením (ES) č. 1272/2008 do položky P1a, pokud nebude prokázáno, že jejich nebezpečnost nadále odpovídá oddílu 1.4.

5.1 Hořlavé aerosoly se klasifikují podle směrnice Rady 75/324/EHS ze dne 20. května 1975 o sblížení právních předpisů členských států týkajících se aerosolových rozprašovačů (Úř. věst. L 147, 9. 6. 1975, s. 40) (směrnice o aerosolových rozprašovačích).

„Extrémně hořlavé“ a „hořlavé“ aerosoly podle směrnice 75/324/EHS odpovídají hořlavým aerosolům kategorií 1 a 2 podle nařízení (ES) č. 1272/2008.

5.2 Aby bylo možné použít tuto položku, je třeba prokázat, že aerosolový rozprašovač neobsahuje hořlavý plyn kategorie 1 nebo 2 ani hořlavou kapalinu kategorie 1.

6. Podle bodu 2.6.4.5 přílohy I nařízení (ES) č. 1272/2008 nemusí být kapaliny s bodem vzplanutí vyšším než 35 °C zařazeny do kategorie 3, jestliže byly získány negativní výsledky v testu podpory hoření L.2, části III, oddílu 32 Příručky zkoušek a kritérií OSN. Při náročnějších podmínkách, například vysoké teplotě nebo tlaku, však toto neplatí, a proto jsou tyto kapaliny zařazeny do této kategorie.

7. Dusičnan amonný (5 000 / 10 000): hnojiva schopná samovolného rozkladu

Toto se vztahuje na vícetrojčková nebo směsná hnojiva na bázi dusičnanu amonného (vícesložková nebo směsná hnojiva obsahující dusičnan amonný s fosforečnanem nebo uhličitanem draselným), která jsou schopna samovolného rozkladu podle zkoušky „Trough Test“ OSN (viz Příručka zkoušek a kritérií OSN, část III, pododdíl 38.2) a u kterých je obsah dusíku z dusičnanu amonného

- 15,75 % (Obsah dusíku z dusičnanu amonného 15,75 % hmotnostních odpovídá 45 % koncentraci dusičnanu amonného.) až 24,5 % (Obsah dusíku z dusičnanu amonného 24,5 % hmotnostních odpovídá 70 % koncentraci dusičnanu amonného.) hmotnostních a které neobsahují více než 0,4 % hořlavých či organických látek celkem nebo splňují požadavky přílohy III-2 nařízení (ES) č. 2003/2003 ze dne 13. října 2003 o hnojivech (Úř. věst. L 304, 21.11.2003, s. 1.),
- 15,75 % hmotnostních nebo méně a hořlavé látky nejsou omezeny.

8. Dusičnan amonný (1 250 / 5 000): jakost pro hnojiva

Toto se vztahuje na jednosložková hnojiva na bázi dusičnanu amonného a na vícetrojčková nebo směsná hnojiva na bázi dusičnanu amonného, která splňují požadavky přílohy III-2 nařízení (ES) č. 2003/2003 a u kterých je obsah dusíku z dusičnanu amonného

- větší než 24,5 % hmotnostních s výjimkou směsí dusičnanu amonného s dolomitem, vápencem nebo uhličitanem vápenatým o čistotě alespoň 90 %,
- větší než 15,75 % hmotnostních u směsí dusičnanu amonného a síranu amonného,
- větší než 28 % (Obsah dusíku z dusičnanu amonného 28 % hmotnostních odpovídá 80% koncentraci dusičnanu amonného.) hmotnostních u směsí dusičnanu amonného s dolomitem, vápencem nebo uhličitanem vápenatým o čistotě alespoň 90 %.

9. Dusičnan amonný (350 / 2 500): technický

Toto se vztahuje na dusičnan amonný a směsi s dusičnanem amonným, jejichž obsah dusíku z dusičnanu amonného je:

- 24,5 % až 28 % hmotnostních a které neobsahují více než 0,4 % hořlavých látek,
- více než 28 % hmotnostních a které neobsahují více než 0,2 % hořlavých látek.

Toto se vztahuje také na vodné roztoky dusičnanu amonného, ve kterých jeho koncentrace přesahuje 80 % hmotnostních.

10. Dusičnan amonný (10 / 50): materiál „off-spec“ (bližší neurčený) a hnojiva, která neprojdou zkouškou výbušnosti

Toto se vztahuje na:

- materiál vyřazený v průběhu výrobního postupu a dusičnan amonný a směsi s dusičnanem amonným, jednosložková hnojiva na bázi dusičnanu amonného a vicesložková nebo směsná hnojiva na bázi dusičnanu amonného uvedené v poznámkách 8 a 9, které jsou vráceny nebo byly vráceny konečným uživatelem výrobcí, do dočasného skladu nebo do zpracovatelského zařízení k přepracování, využití nebo zpracování pro bezpečné použití, protože již nevyhovují požadavkům uvedeným v poznámkách 8 a 9,
- hnojiva uvedená v první odrážce poznámky 7 a v poznámce 8 k této příloze, která nesplňují požadavky přílohy III-2 nařízení (ES) č. 2003/2003.

11. Dusičnan draselný (5 000 / 10 000):

Toto se vztahuje na směsná hnojiva na bázi dusičnanu draselného s dusičnanem draselným ve formě granulí nebo mikrogranulí, která mají stejné nebezpečné vlastnosti jako čistý dusičnan draselný.

12. Dusičnan draselný (1 250 / 5 000):

Toto se vztahuje na směsná hnojiva na bázi dusičnanu draselného s dusičnanem draselným v krystalické formě, která mají stejné nebezpečné vlastnosti jako čistý dusičnan draselný.

13. Upravený bioplyn

Pro účely provedení tohoto zákona se upravený bioplyn klasifikuje v položce 18 tabulky II, pokud byl zpracován v souladu s platnými normami pro vycištěný a upravený bioplyn se zaručením stejné kvality, jakou má zemní plyn včetně obsahu metanu, a pokud obsahuje maximálně 1 % kyslíku.

14. Polychlorodibenzofurany a polychlorodibenzodioxiny

Množství polychlorodibenzofuranů a polychlorodibenzodioxinů se počítají s použitím následujících faktorů:

WHO 2005 TEF			
2,3,7,8-TCDD	1	2,3,7,8 - TCDF	0,1
1,2,3,7,8-PeCDD	1	2,3,4,7,8-PeCDF	0,3
		1,2,3,7,8-PeCDF	0,03
1,2,3,4,7,8-HxCDD	0,1		
1,2,3,6,7,8-HxCDD	0,1	1,2,3,4,7,8-HxCDF	0,1
1,2,3,7,8,9-HxCDD	0,1	1,2,3,7,8,9-HxCDF	0,1
		1,2,3,6,7,8-HxCDF	0,1
1,2,3,4,6,7,8-HpCDD	0,01	2,3,4,6,7,8-HxCDF	0,1
OCDD	0,0003	1,2,3,4,6,7,8-HpCDF	0,01
		1,2,3,4,7,8,9-HpCDF	0,01
		OCDF	0,0003

(T = tetra, P = penta, Hx = hexa, Hp = hepta, O = okta)

Zdroj – Van den Berg et al: The 2005 World Health Organization Re-evaluation of Human and Mammalian Toxic Equivalency Factors for Dioxins and Dioxin-like Compounds

14. Pokud tato nebezpečná látka spadá do kategorie P5a hořlavá kapalina nebo P5b hořlavá kapalina, použijí se pro účely tohoto zákona nejnižší kvalifikační množství.

Popis výpočtu návrhu zařazení podle přílohy č. 1 k tomuto zákonu

Viz pod tabulkou uvedený postup

Minimální množství nebezpečných látek, která jsou určující pro zařazení objektu do skupiny A nebo skupiny B a pro sčítání poměrného množství nebezpečných látek

15. Nebezpečné látky spadající do kategorií nebezpečnosti uvedených v sloupci 1 tabulky I této přílohy podléhají kvalifikačním množstvím stanoveným v sloupcích 2 a 3.

16. Nebezpečná látka umístěná v objektu pouze v množství stejném nebo menším než 2 % množství nebezpečné látky uvedené v tabulce I nebo tabulce II nebude pro účely výpočtu celkového umístěného množství nebezpečné látky uvažována, pokud její umístění v objektu je takové, že nemůže působit jako iniciátor závažné havárie nikde na jiném místě objektu.

17. Pokud nebezpečná látka nebo více nebezpečných látek uvedených v tabulce II náleží také do některé skupiny s vybranou nebezpečnou vlastností uvedené v tabulce I, použije se pro jejich zařazení do skupiny A nebo skupiny B množství uvedené v tabulce II.

18. Jde-li o nebezpečnou látku, která má více nebezpečných vlastností uvedených v tabulce I, použije se pro její zařazení do skupiny A nebo skupiny B nejnižší množství z množství uvedených u jejich nebezpečných vlastností v tabulce I.

19. Látky a směsi se klasifikují podle nařízení (ES) č. 1272/2008, v platném znění.

20. Uvedená kvalifikační množství se vztahují vždy na jednotlivý objekt provozovatele.

21. V případě, že je nebezpečná látka umístěna na více místech objektu, provede se součet všech dílčích množství jednoho druhu nebezpečné látky, která jsou v objektu umístěna. Tento součet je výchozím množstvím nebezpečné látky, podle kterého se objekt zařadí do skupiny A nebo B. Pro použití pravidla sčítání se však použijí nejnižší kvalifikační množství pro každou skupinu kategorií v písmenech a), b) a c) odpovídající příslušné kvalifikaci.

22. Vzorec pro sčítání poměrného množství nebezpečných látek

U objektů, ve kterých není přítomna žádná jednotlivá látka nebo směs v množství přesahujícím nebo rovnajícím se příslušným kvalifikačním množství, se používá následující pravidlo pro zjištění, zda se na objekt vztahují povinnosti provozovatele podle tohoto zákona:

$$N = \sum_{i=1}^n \frac{q_i}{Q_i}$$

kde:

- q_i = množství nebezpečné látky i umístěné v objektu,
- Q_i = příslušné množství nebezpečné látky i uváděné v sloupci 2 (při posuzování objektu k zařazení do skupiny A) nebo sloupci 3 (při posuzování objektu k zařazení do skupiny B) tabulky I nebo tabulky II,
- n = počet nebezpečných látek,
- N = ukazatel vyjadřující součet poměrů q_i ku Q_i.

Toto pravidlo se používá při posuzování nebezpečnosti pro zdraví, fyzikální nebezpečnosti a nebezpečnosti pro životní prostředí. Musí se proto použít třikrát:

- d) k sečtení nebezpečných látek uvedených v tabulce I, které spadají do třídy akutní toxicita, kategorií 1, 2 nebo 3 (inhalační cesta expozice) nebo toxicita pro specifické cílové orgány – jednorázová expozice kategorie 1, s nebezpečnými látkami spadajícími do oddílu H tříd H1 až H3;
- e) k sečtení nebezpečných látek uvedených v tabulce I, které jsou výbušniny, hořlavé plyny, hořlavé aerosoly, oxidující plyny, hořlavé kapaliny, samovolně reagující látky a směsi, organické peroxidy, samozápalné kapaliny a tuhé látky, oxidující kapaliny a tuhé látky, s nebezpečnými látkami spadajícími do oddílu P tříd P1 až P8;
- f) k sečtení nebezpečných látek uvedených v tabulce I, které spadají mezi nebezpečné pro vodní prostředí, akutně kategorie 1, chronicky kategorie 1 nebo chronicky kategorie 2, s nebezpečnými látkami spadajícími do oddílu E tříd E1 a E2.

Příslušná ustanovení tohoto zákona se použijí, jestliže kterýkoliv ze součtů získaný pro a), b) nebo c) je větší než nebo roven 1.

Provozovatel zařadí objekt do

- a) skupiny A, jestliže je výsledek N roven nebo je větší než 1, při použití množství Q uvedeného v sloupci 2 tabulky I nebo tabulky II,
- b) skupiny B, jestliže je výsledek N roven nebo je větší než 1, při použití množství Q uvedeného v sloupci 3 tabulky I nebo tabulky II.

23. Pro účely tohoto zákona se plynem rozumí každá látka, jejíž absolutní tlak par při teplotě 20 st. C se rovná 101,3 kPa nebo je větší, kapalinou rozumí každá látka, která není definována jako plyn a která není pevnou látkou při teplotě 20 st. C a standardním tlaku 101,3 kPa.

24. V případě, že v sloupci 2 tabulky II není uvedeno kvalifikační množství nebezpečné látky, je pro tuto látku stanovena pouze skupina B.

25. Se směsmi se zachází stejným způsobem jako s čistými látkami, pokud zůstávají v rámci mezí koncentrace stanovených podle jejich vlastností nařízením (ES) č. 1272/2008 v poznámce 1 nebo jeho posledním přizpůsobením technickému pokroku, pokud není výslovně udáno procento složení nebo jiný popis.

26. Nebezpečné látky, na které se nevztahuje nařízení (ES) č. 1272/2008, ale přesto jsou nebo by mohly být v objektu přítomny a mají nebo by mohly mít za podmínek existujících v objektu rovnocenné vlastnosti z hlediska potenciálu závažné havárie, včetně odpadu, budou dočasně zařazeny do nevhodnější kategorie nebo přiřazeny k nevhodnější jmenovitě uvedené kategorii nebo nebezpečné látce spadající do oblasti působnosti tohoto zákona.

27. U nebezpečných látek, jejichž vlastnosti vedou k více než jedné klasifikaci, se pro účely tohoto zákona použije nejnižší kvalifikační množství.

Datum

Podpis statutárního orgánu

- návrh na zařazení v elektronické podobě (tedy na technickém nosiči dat nebo prostřednictvím datové zprávy se zaručeným elektronickým podpisem) předložit krajskému úřadu do 1 měsíce ode dne, kdy množství nebezpečné látky umístěné v objektu dosáhne nejméně množství uvedeného v příloze č. 1 k tomuto zákonu v sloupci 2 tabulky I nebo II nebo součet poměrných množství nebezpečných látek umístěných v objektu dosáhne hodnoty 1

- předložit krajskému úřadu návrh na změnu zařazení objektu do 1 měsíce ode dne, kdy dojde k takové změně v druhu nebo množství nebezpečné látky umístěné v objektu, která může vést ke změně zařazení objektu do skupiny A nebo do skupiny B (o připravovaném návrhu na změnu zařazení uvědomit krajský úřad před provedením změn)

- navrhnout krajskému úřadu vyřazení objektu ze skupiny A nebo ze skupiny B do 1 měsíce ode dne, kdy ukončil činnost v objektu, nebo dojde k takovému snížení množství nebezpečné látky umístěné v objektu, po kterém toto množství nedosahuje množství uvedeného v příloze č. 1 k tomuto zákonu v sloupci 2 tabulky I nebo II a součet poměrných množství nebezpečných látek umístěných v objektu nedosahuje hodnoty 1

5 ZÁKON Č. 185/2001 SB., O ODPADECH A O ZMĚNĚ NĚKTERÝCH DALŠÍCH ZÁKONŮ, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ

Ze zákona o odpadech se pro uživatele tedy pro původce odpadu vyplývají tyto následující povinnosti:

Původce odpadů je povinen

- a) odpady zařazovat podle druhů a kategorií
- b) zajistit přednostní využití odpadů
- c) odpady, které sám nemůže využít nebo odstranit v souladu s tímto zákonem a prováděcími právními předpisy, převést do vlastnictví pouze osobě oprávněné k jejich převzetí
- d) ověřovat nebezpečné vlastnosti odpadů
- e) shromažďovat odpady utříděné podle jednotlivých druhů a kategorií,
- f) zabezpečit odpady před nežádoucím znehodnocením, odcizením nebo únikem,
- g) vést průběžnou evidenci o odpadech a způsobech nakládání s nimi
- h) vykonávat kontrolu vlivů nakládání s odpady na zdraví lidí a životní prostředí v souladu se zvláštními právními předpisy,
- i) ustanovit odpadového hospodáře
- j) platit poplatky za ukládání odpadů na skládky

ZÁVĚR: Toto je základní výčet všech povinností z hlediska uživatele nebezpečných chemických látek a odpadů z vybraných právních předpisů. Tento původce Vám poskytne vzory uvedených dokumentů, kterých by bylo v případě potřeba.